The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Socity of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
AMERIKA

Latviešu laikraksts Amerika

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Viksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas telpu.

SATURDAY, FEBRUARY 14, 1960. 13./943. n-rs. SESTDIEN, 1960.GADA 13. FEBRUĀRĪ 10. gads.

CIŅU SMAGUMCENTRS NONĀCIS ĀZIJĀ

NĒRU SAGAIDA, KA CHRUŠČEVS AIZSTĀVĒS INDIJAS INTERESES

Padomju Savienības varasvīrs Hruščevs ar ģimeni apmeklēs Indiju, Burmu un Indonēziju. 11. februārī viņš jau sasniedza Jaundelhi, lai personiski turpinātu komūnistisko propagandu Āzijā.

Prezidents Eizenhauers Indijā tika saņemts ar vislielāko sirsnību un milzīgu tautas masu ovācijām. Bet no Eizenhauera Indija neko negribēja (solīto saimniecisko palīdzību gan nenoraidīs). Vēl vairāk, Sav. Valstu prezidents Indijai solīja militāro palīdzību, ko Indija ne prasīja, nedz gribēja.

Bet no Chruščeva Indija kaut ko grib. Un, proti, lai pēdējais uzņemas starpnieka lomu, partejiska starpnieka lomu, labvēlīgu Indijai, sarunās ar komūnistu Ķīnu robežstrīdū. Indijas ministru prezidents Nēru ir pārliecināts, ka arī Chruščevs saskata, ka taisnība ir Indijas pusē un, ka tādēļ viņš uzņemsies aizstāvēt tās intereses.

Un tieši šeit sākas padomju premjēra grūtības. Ieņemot pozicijas kopā ar Indiju, Padomju Savienībai jānostājas pret komūnistu Ķīnu. Roku mazgāšanai vai komūnistu Ķīnas atbalstīšanai sarunās ar Nēru būtu gluži viens un tas pats rezultāts — Chruščeva misija būtu cietusi neveiksmi Indijā un amerikāņi neklātienes ceļā varētu svinēt iespaidīgu uzvaru. Ar interesi var gaidīt Chruščeva diplomātisko locīšanos Indijas galvaspilsētā — saglabāt draudzību ar Indiju, neapvainojot komūnistu Ķīnu un neradot nekāda iegansta, kas eventuāli varētu pavērt ceļu Sav. Valstu militārai palīdzībai Indijā.

PILNĪGA NEATKARĪBA BELĢIJAS KONGO

ARĪ PĀREJAS PERIODĀ NOTEICĒJI BŪS VIETĒJIE.

Briselē. Šī gada 10. februārī Briselē nolēma pieškirt Kongo kolonijai pilnīgu neatkarību jau šī gada jūnijā. Sākumā domāja, ka jūnijā Kongo gan kļūs neatkarīga valsts, bet ka pārejas periodā, kas varētu ilgt vairākus gadus, tā vēl vienmēr atradīsies Beļģijas pārraudzībā. Pēc neatkarības pasludināšanas Beļģija un Kongo nolēmušas parakstīt savstarpēju draudzības un palīdzības līgumu.

MIRIS KARDINĀLS STEPINAKS

Belgradē. Pēc īsas slimošanas Krasičas ciemā, 19 jūdžu no Zagrebas, miris kardinālš Stepinaks. Pēdējais kopš atbrīvošanas no cietuma 1951. gadā, tika turēts nepārtrauktā mājas arestā, un viņam nebija atļauts pat spert kāju Zagrebas katedrālē.

1937. gadā Stepinaks tika iecelts par Zagrebas arhibīskapu. 1946. gadā viņš tika notiesāts kā kollaborātors. Vatikāns izslēdza no baznīcas visus katoļus, kuriem bija bijusi jebkāda līdzdalība Stepinaka apcietināšanā vai tiesāšanā. Vēl pēc 5 gadiem prezidentam Tito par lielu sašutumu pāvests Pijs XII iecēla Stepinaku kardināla kārtā. Pēc tam Belgrade pārtrauca savas attieksmes ar Vatikānu.

Maskavai nepatīkamie tūristi

Arvien pieaugošais ārzemju tūristu skaits Padomju Savienībā sāk radīt bažas Maskavas valdošās aprindās. Šie apmeklētāji nonāk saskarē ar tūkstošiem padomju pilsoņu un sniedz tiem pareizāku ainu par dzīvi Rietumos, nekā to dara padomju prese. Amerikāņu izstādi pagājušo vasaru Maskavā apmeklēja trīs miljoni padomju pilsoņu, kas dabūja pareizu ieskatu par amerikāņu dzīvi.

Par šīs apskates nelabvēlīgo ietekmi nesen rakstīja kādā žurnālā Komitejas kultūrālai apmaiņai ar ārvalstīm priekšsēdis G. Žukovs. Viņš apsūdzēja Rietumu valstis, ka tās izmantojot apmaiņas programmu kā instrumentu padomju iedzivotāju noskaņošanai pret viņu valdību. Viņš pārmet Starptautiskajam audzināšanas institūtam, kas ir privāta ASV organizācija, ka tas speciāli apmācot amerikāņu tūristus, kad tie gatavojas doties uz Padomju Savienību, kā pievērst padomju pilsoņus „kapitālistiskai ticībai". „Brīvas ideju apmaiņas" aizsegā rietumnieki mēģinot „atvērt savus propagandas centrus Padomju Savienībā, lai varētu netraucēti izplatīt savu politisko literātūru, kas satur pretkomūnistisku propagandu."

Ir norādījumi, ka padomju režīms nobažījies arī par subversīvu ideju ieplūšanu no satelītu valstīm, it sevišķi no Polijas.

Amerikāņi ziedo medikamentus

UZ ALISES OSES IEROSANĀJUMU „THE UPJOHN COMPANY" PAZIŅO, KA NODOD PAR PASIZMAKSAS CENU $5.000,- VĒRTĪBĀ LATVIJAS SARKANAJAM KRUSTAM VĀCIJĀ DAŽĀDUS MEDIKAMENTUS

Apsverot no dzimtenes saņemtās ziņas par vitamīnu un citu medikamentu grūto sameklēšanu un Latvijas Sarkanā Krusta Vācijā pieliktās lielās pūles, sūdot tā ricībā esošos nelielos medikamentu krājumus slimajiem un kropļiem tautiešiem dzimtenē un Sibirijā, Kalamazū latviešu biedrība, Alises Oses ierosmē un viņas tiešā izkārtojumā, nosūtīja dažām lielākajām ASV medikamentu firmām lūgumus nodot Latvijas Sarkanā Krusta ricībā medikamentus. Vēstulēs tika aprādīti mūsu dzimtenes smagie apstākļi un tautiešu nepelnītās ciešanas. Ikkatram lūgumam pievienoja vergu nometņu karti.

Kā pirmā atsaukusies „The Upjohn Company" Kalamazū, kas ar 3. februāra rakstu paziņo, ka nosūtīs uz Vāciju Latvijas Sarkanajam Krustam vitamīnus un medikamentus par pašizmaksas cenu $5.000,00 apmērā. Tanī pašā rakstā šīs idejas ierosinātājiem novēlēts dāudz panākumu svētīgajā darbā.

Noticis gandrīz neticamais, un, prieka asaras valdot, Alise Ose stāsta un ierosina jaunu aicinājumu: „Tā ir vērtīga manta, kas saglabās daudziem mūsu tautiešiem veselību, ja ne pat dzīvību. Visi zinām, ka šo medikamentu sasaiņošana, nosūtīšana un muitas lietu kārtošana prasīs ne tikai daudz darba roku, bet arī naudu. Lai šis svētīgais darbs neapstātos, ziedosim cik katrs spējam Latvijas Sarkanajam Krustam (adrese: Zuckerbergstr. 153, Stuttgart — Bad Cannstatt, W. Germany)".

Par firmas lielo atsaucību šeit ikviens tautietis sajūt prieku, un var būt pateicīgs kā firmai, tā ierosinātājai. Kalamazū Latviešu biedrības priekšnieks J. Grotēns, vērtējot notikušo, saka: „Tās tiešām briniški, ja varam šādas lietas ar saviem spēkiem izkārtot un ir cilvēki, kas to var izdarīt."

V. B.

PROPAGANDAS CENTRS PEKINGĀ

Kā tagad noskaidrojies, Latīņu Amerikas komūnisti seko daudz vairāk Pekingai nekā Maskavai. Komūnistu Ķīna gādā ne tikai kā par propagandas literātūru, bet Pekingā tagad atvērts pat īpašs komūnistu apmācības centrs, uz kuru uzaicināti 15 komūnistu no katras Dienvidamerikas valsts. Visus izdevumus solījušies segt ķīnieši.

ASV ZEMŪDENE SASNIEDZ ZIEMEĻPOLU

PAT ZIEMAS VIDŪ MODERNĀS ATOMZEMŪDENES ZEM ARKTIKAS LEDUS SEGAS SPĒJ IZLAUZTIES LĪDZ ZIEMEĻPOLAM.

Jau ceturto reizi pēc kārtas kādai Sav. Valstu zemūdenei izdevies sasniegt Ziemeļpolu. Šoreiz to paveikusi zemūdene Sargo, kas savu ceļu uzsāka no Pērl Haboras — apmēram 4.206 jūras jūdžu no Ziemeļpola.

Garā brauciena laikā zemūdene zem ledus segas atradās 14 dienu un 21 stundu, šai laikā mērojot 2.744 jūdzes. Ienirstot Bēringa jūrā, dienvidrietumos no Alaskas, zemūdene izdarīja dažādus zinātniskus pētījumus, kā arī kārtējo reizi pierādīja, ka gada laiks nespēj ierobežot modernu zemūdeņu darba lauku zem Arktikas ledus segas. No ieniršanas brīža līdz Ziemeļpola sasniegšanai Sargo 7 reizes atkal iznira, katru reizi izlaužoties cauri ledum, kas visplānākās vietās bijis 3 pēdu biezs. Tā kā zemūdene nākusi no Pērl Haboras, tad tās kapteinis Ziemeļpolā atstājis ASV piecdesmitās valsts Havajas krāsas.

SUMINĀM BRĀĻUS LIETUVJUS VIŅU VALSTS 42. GADA DIENĀ

Brašie Lietuvas karavīri parādes solī neatkarības laikos

KARĀ IEGŪTO NEATDOS

PADOMJU SAVIENĪBAS VALDNIEKS CHRUŠČEVS PAR VĀCIJAS ROBEŽU MAIŅU NEGRIB PAT DZIRDĒT.

Maskavā. Pēc tam, kad premjērs Chruščevs bija aicinājis Italijas prezidentu Gronki iestāties komūnistu partijā un palikt Padomju Savienībā, Gronki savā atbildē izteica „ceribu", ka Chruščevam uznāks apgaismības brīdis un viņš kļūs kristīgais demokrats, abi valstsvīri runāja arī par nopietnākām lietām. Šais sarunās tikai no jauna pierādījās Padomju Savienības nemainīgā politika, kurai nav nekāda sakara ar saspīlējuma mazināšanu un miera solījumiem. Pieskaroties Vācijas jautājumam, Chruščevs deklarēja, ka Padomju Savienība un tās sabiedrotie, apstākļu spiesti, labprātāk dotos karā nekā atzītu pēc 2. pasaules kara nosprausto Vācijas robežu maiņu. „Kas ar karu padarīts," uzsvēra Chruščevs, „to bez kara atdarīt vairs nav iespējams. Tādas valstis kā Polija, Čechoslovakija un Ungārija," aizrādīja padomju premjērs, „robežu maiņu nekad neatzīs; un mēs, kā šo valstu sabiedrotie, tās pilnīgi saprotam."

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Anglijas ārlietu ministrs Selvins Lloids izteicies, ka pat par īslaicīgu pamieru Berlīnes jautājumā varētu runāt tikai tad, ja Rietumi ir gatavi komūnistiem par to samaksāt. Šai jautājumā maksa būtu Austrumvācijas komūnistu valdības atzišana. Lloids domājot, ka sabiedrotiem tas arī būtu jādara.

● Daudz akūtāka par Berlīni Anglijas ārlietu ministram pašreiz gan ir Ķipras sala. Un, proti, Ķipra, kas tikpat jau kā kļuvusi neatkarīga, negrib dot Anglijai prasītās territorijas militārām bazēm. Un kamēr tas nebūs panākts, Anglija nedos Ķiprai solīto patstāvību. Delikātai situācijai ieilgstot, jārēķinās ar jauniem nemieriem, no kā Anglija gribētu izvairīties par katru cenu — bet ne par tik augstu, kas tai varētu maksāt stratēģiski svarīgās militārās bazes.

● Sav. Valstu, Anglijas un Francijas sabiedrotie, jo sevišķi Rietumvācija un Italija uztraucas, ka 3 lielie tās neieskaita par līdzīgiem partneriem brīvās pasaules lēmumu pieņemšanā cīņā pret komūnismu. Sav. Valstis devušas atbildi, ka līdzīgas tiesības uzliek arī līdzīgus pienākumus. Pirmais solis ceļā uz „lielvalstu tiesībām" būtu saimnieciskās palīdzības sniegšana mazāk attīstītām valstīm. No Rietumvācijas šādiem mērķiem amerikāņi prasa 300 un no Itālijas 100 miljonu dolaru.

LAI NODROŠINĀTOS PRET ĶĪNAS VARMĀCĪBĀM,

Indija palielina aizsardzības budžetu

Negribēdama iestāties nevienā no Rietumu aizsardzības organizācijām, Indija par visiem nepieciešamiem ieročiem un kara materiāliem maksās skaidrā naudā.

Jaundelhi. Komūnistu Ķīnas robežuzbrukumi pret Indiju pēdējai izmaksā daudz vairāk nekā tikai zaudēto territoriju vērtību. Indija, kā zināms, ir nolēmusi tālāk Pekingai nepadoties un, ķīniešu agresijai eventuāli atkārtojoties, tai pretoties ar militāru varu. Gaŗajā robežā ar komūnistu Ķīnu indieši jau tagad pievilkuši lielākus spēkus. Bet, lai varētu domāt par sekmīgu aizstāvēšanos, nepieciešama plaša apmēra bruņoto spēku modernizēšana. Komūnistu Ķīnas nepārtraukto draudu spiesta, Indija to arī darīs. Līdz šim aizsardzības vajadzībām tika rezervēti 25% no valsts totālā budžeta. Nākamā budžeta gadā šis skaitlis tiks palielināts par vienu trešo daļu, summa, kas normālos apstākļos tiktu izlietota valsts jaunuzbūvei.

Jautājumā par Indijas aizsardzības budžetu valsts prezidents paskaidroja, ka tā palielināšana nepieciešama vienīgi komūnistu Ķīnas draudu un solījumu neturēšanas dēļ. Prezidents aizrādīja, ka robežjautājumā Indijas valdība ir gatava uzsākt sarunas ar Pekingu, bet gan tikai pēc tam, kad ķīnieši būs izvākuši savu karaspēku no tagad okupētiem Indijas pierobežu apgabaliem. Tikmēr, kamēs komūnistu spēki nav izvākti, nekādas sarunas nav iespējamas.

Miris latviešu mežzinis

No Kochranes, Ont., saņemta ziņa, ka tur 10. februārī miris mežzinis Alfreds Raminš. Viņu izvadīs sestdien, 13. februārī, pl. 10 no rita no Cook apbedīšanas biroja Toronto, 721 Bloor St., W., uz Jorkas kapsētas latviešu nodaļījumu.

SVEŠO ZEMŪDEŅU MEDĪBAS TURPINĀS

Argentīnas kara flotes vadība ziņo, ka Nuevo līcī iesprostota nevis viena, bet divas nezināmas piederības zemūdenes.

Drīz jau būs pagājušas divas nedēļas, kad Argentīnas jūras spēkiem radās aizdomas par svešu zemūdeņu saimniekošanu Argentīnas piekrastē. Nuevo līcī, 650 jūdžu dienvidrietumos no Buenosairesas tagad esot iesprostotas divas svešas zemūdenes, kuŗas argentīnieši gan ir ielenkuši, bet notvert nespēj.

Svešo zemūdeņu piederība vēl vienmēr oficiālos ziņojumos parādās kā „nezināma". Tai pašā laikā Argentīnas kara flote griezusies ar lūgumu pie Sav. Valstīm papildināt tās dziļumbumbu krājumus un aizdot zemūdeņu ķeršanai īpašos tērauda tīklus.

Līdz palīdzības saņemšanai Argentīnas gaisa un jūras spēki darīs to pašu, ko darījuši jau 10 dienu, — mēģinās zemūdenes noturēt nepilnu 40 kvadrātjūdžu lielajā līcī. Līča dziļums vietām gan sasniedz 800 pēdu, bet pie izejas jūrā tas ir tikai 60 pēdu dziļš, tā zemūdenēm uz izbēgšanu nav gandrīz nekādu ceribu. Domā, ka viena no svešajām zemūdenēm būtu cietusi dziļumbumbu uzbrukumos: Argentīnas kara flotes noklausīšanās ierīcēm izdevies uztvert metalliskas skaņas, ko izskaidro kā labošanas darbus.

Līdzšinējās operācijas un argentīniešu neatlaidība pierāda, ka viņi ir nolēmuši zemūdenes vai nu notvert, vai iznīcināt, un tikai tad interesēties, no kurienes tās nākušas — kaut gan šaubu par to nav nevienam. Un, proti, šī nav pirmā reize, kad Padomju Savienības zemūdenes saimnieko gar Argentīnas piekrasti. Sekmīgākām medībām vietējo jūras spēku vadība slēgusi Nuevo līci katra veida kuģniecībai, un tas pārvērsts īstā jūras kara laukā.

Eizenhauers ceļos

Prezidentam Eizenhaueram paredzo mierīgas dienas viņa ceļojuma laikā Latiņu Amerikā. Prezidents braucienu pa četrām Dienvidamerikas republikām uzsāks šī gada 23. februārī. Vicepreziden tam Niksonam Dienvidamerikā klājās visai grūti, jo kur vien viņš parādījās, viņu sagaidīja naidīgu demonstrantu pūļi. Bet — vietējās komūnistu partijas esot noliegušas demonstrācijas pret Eizenhaueru. Prezidents būs arī daudz stingrāk apsargāts, nekā bija vicepreziden ts Niksons.

Betankorts nebrauks

Kubas ministru prezidents Kastro Havanā viesoties uzaicinājis vienu no viņa paša lielākajiem kritiķiem — Venecuēlas prezidentu Betankortu. Pēdējais aicinājumu noraidījis. Pēc atbrīvošanās no diktātora Himineca Venecuēla uz līdzīgiem skatās ar vislielāko neuzticību. Un Kastro ir pēdējam visai līdzīgs.

LATVIEŠU STUDENTI INTERNACIONĀLĀ FESTIVĀLĀ TORONTO

Apgalvojums, ka Toronto ir kosmopolitiska pilsēta, īsti iederējās pagājušās nedēļas nogalē, kad Internacionālā studentu organizācija bija sarīkojusi dziesšu un deju festivālu Hart House lielajā zālē, piedaloties ap 10 etniskām grupām. Šajā dziesmu un deju parādē, ko vadīja „ceremoniju meistars" Valters Kanics, piedalījās arī latvieši ar tautas deju kopu „Diždancis". Pēdējais ap 600 skatītāju klātienē nodejoja „Jautraviņu", „Māsiņas lepno danci" un „Jautro pāri". Vislielāko publikas atsaucību izpelnījās „Māsiņas lepnais dancis", ko izpildīja Auseklis Pērkons, Daina Sūngale un Zigurds Miezītis. Vakara programmā vēl piedalījās latviešu dejotāja Pārsla Celma, dejojot indiešu uzvedumos. No pārējām tautībām sevišķi izcēlās ukraiņu jauktais koris 50 dziedātāju sastāvā, ungāru tautas deju trupa un japāņu „odori".

Nobeigumā jāsaka, ka visiespaidīgākās bija atsevišķo tautību rokdarbu izstādes resp. stendi. Latviešu stends bija iekārtots otrā stāvā un vienmēr pulcināja daudz interesentu.

Augšā: etnisko grupu pārstāves festivālā: no kr. — Greta Cheng (Ķīna), Daina Sungale (Latvija) un Alia Hogben (Indija).
Festivālu ar latviskām dziesmām un mūziku kuplināja latviešu studentu grupa. J. Kreiļa uzņ.

TLB Sestdienas skolas sarīkojums **USIŅA NAKTS** SKOLAI PAR LABU sestdien, 13. febr., pl. 8 v. sv. Andreja baznīcas zālē, Jarvis un Carlton ielu stūrī.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Arhibīskaps T. GRĪNBERGS

SVEICIENS KAIMIŅIEM LIETUVJIEM

A. VILKS

Zīmīgi, ka trijām Baltijas valstīm neatkarības spožums atmirdzējis salā un sniegos. It kā lauzdamās cauri ledus vaļām un nebrīvības puteņiem, viņu neatkarības dziņa radusi piepildījumu. Brāļu lietuvju dienā mēs domājam arī par savējo un saviem ziemeļu kaimiņiem igauņiem.

Ja pirms daudz gadiem, kuŗus mums paņēmis izdzīvības laiks, savu neatkarības dienu atceroties, mēs priekā un laimē stāvējām savas zemes robežās, soloties kāpināt darbus vēl lielākam tēvzemes uzplaukumam, tad šobrīd stāvoklis ir atšķirīgs. Mēs esam kopā vienuviet — brīvajā pasaulē, kur mums nav jābaiļojas izpaust savas domas un cerības pēc zaudētās brīvības. Vienlaicīga likteņa cirtiena šausti, mēs jūtamies ciešāk saistīti ar saviem kaimiņiem — lietuviešiem un igauņiem. Mums ir ne tikai kopīgs izmisums, bet arī kopīgi nolūki to uzveikt. Jo, par cik aktīvāki kļūst mūsu brīvības centieni, par tik mēs pietuvojamies savam mērķim. Ir tādēļ tālredzīgi un pareizi — neatkarības dienā nenosliegt vienīgi atmiņās par brīvības laika posmu, bet, paņemot no tā visvērtīgāko daļu un pašaizliedzīgus piemērus, rauties uz priekšu un cirst ceļu nākotnei.

Lietuvji šo rosmi allaž apliecinājuši, nekad neapstādamies dažādu šķēršļu priekšā. Viņu cīņai, šķiet, ir arī plašāka baze un atbalsts, jo, sevišķi Savienotajās Valstīs, kur ir daudz agrāk iecelojušo lietuvju, kas samērā atsaucīgi tiem centieniem, kuŗus pauž tie viņu tautas brāļi, kas, bēgdami no sarkanās tirannijas, feceļojuši ASV pēc 2. pasaules kara. Jāteic, ka tieši pēdējie veido to aktīvo kodolu, kas nostājies lietuvju brīvības cīņas priekšgalā brīvajā pasaulē. Ja arī viņiem, varbūt, šai cīņā nav vairāk panākumu kā citu tautību pārstāvjiem, tad tomēr aktivitātes pakāpe viņiem ir daudz augstāka. Tā vai citādi, bet lietuvju neatkarības dienas atcerē mums ir vēl ciešāk jāsaliedē kopējie centieni, jārod jaunas iespējas, kā to darīt, ne mirkli nezaudējot priekšstatu par kopīgo likteni nākotnē.

Ja mūsu neatkarības laikos dažkārt pavīdēja vēsums diplomātiskajā plāksnē, tad šāds attiecību posms ir pilnīgi nodomāms aizmirstībai, kopīgi skatot un kopīgi izprotot kopīgo ienaidnieku. Personiskie noskaņojumi vai ieskati ir pārāk niecīgi un maznozīmīgi tās lielās un kardinālās problēmas priekšā, kādā nu jau vairāk kā 15 gadu nostādīts komūnistu verdzināto tautu likteņis.

Dzīves dzelzs likums un dabiskā norise rāda, ka visur un vienmēr pastāv pauaudžu maiņa. Vecie cīnītāji un ideālisti pakāpeniski aiziet veļos, savu uzdevumu nododami jaunās paaudzes zinā, pieteikdami tai savas vēlmes, atstādami aiz sevis labas cīnīšanās paraugus. Arī tajā, jau pagarā laika posmā, kamēr Baltijas tautu piederīgie atrodas trimdā, daudz ir veco cīnītāju, kam nācies aiziet, nepieredzējušiem savas tautas un zemes nākotnes izkārtojumu. Arī brāļi lietuvji šai ziņā saņēmuši asus cirtienus. Taču daba necieš tukšumu: pirms koku gāž vētra, tas vēl vienmēr iespēs nosviest zemē sēklu jaunam dīgstam.

Lietuvju neatkarības atcerē pārdomājot kopīgi ejamo ceļu nākotnē, rodas vēlme un sirsnīgi nolūki — tuvināt šādai ricībai arī abu tautu jaunatni, lai tā izaugtu un izveidotos bez tām, kaut arī niecīgajām kļūzīgām, kuŗas varējām dažkārt vērot vecākās resp. brīvības laikmeta paaudzes izrīcībās. Kā lietuvju, tā mūsu un igauņu jaunajām paaudzēm reiz atkal vajadzēs uzņemties valstiskā atbildību, atsākt darbošanos un saskaņotu izrīcību trijų Baltijas valstu starpā. Kaut esam lieli individuālisti un dažkārt noslēdzamies kā domās, tā darbos un cerībās, tomēr liela mērķa — kopīgas brīvības priekšā, ir jāatraisa naša sadzīvē spārni — augstākam lidojumam.

Lietuvas valsts svētkos novēlam savam sabiedrotajam nacionālu rosmi, neatlaidību un pašaizliedzīgas darbības pieņemšanos. Jo — bez brīvības mēs neiespējas, kā to darīt, ne mirkli rimsim!

JAUNO DARBĪBAS GADU SĀKOT

„Kaut gan liekas, ka arī pagājušajā gadā nodaļas dzīvē nekādas lielas pārmaiņas nav notikušas, tomēr gada laikā ir radušies daudz un dažādi jautājumi, kuŗus der zināt katram nodaļas biedram. Ir labi, ka, sanākot pilnsapulcē, varam visi tos kopīgi pārrunāt. Noklausoties pilnsapulces ziņojumus, mēs katrs varam spriest, cik tālu esam tikuši un kādā virzienā ejam," — sava ziņojuma sākumā teica DV F Nottinghamas nod. valdes pr-dis A. Platacis. Turpinājumā pasakot, ka nodaļai pašreiz ir 124 biedri. Nottinghamā un tuvākajā apkārtnē reģistrēti 5 kara invalīdi, 2 no tiem saņem invalīdu pensijas no Vācijas. Slimības gadījumos pabalstīti 5 nodaļas biedri un 1 nebiedrs, kopsummā izmaksājot £ 51.00. No pašdarbības vienībām rosīgu darbību ir parādījuši dziesmu vieniba Mežezers, tautu deju kopa Rota un sporta sekcija. Pagājušajā darbības gadā izdarītas 2 lielākas ziedojumu vākšanas akcijas, bet rezultāti varēja būt labāki. Pašlaik nodaļa izplata 50 eks. DVM par pazeminātu abonementa maksu 1/-.

DVF Nottinghamas nod. pilnsapulce notika š. g. 17. janvārī Poļu lidotāju kluba telpās. Klātesošie ar klusuma brīdi godināja nod. biedra - veicinātāja A. Dāles piemiņu. Pilnsapulce ar papildinājumu pieņēma izsludināto darba kārtību. Iepriekšējās pilnsapulces protokolu pieņēma bez grozījumiem. Tālāk sekoja nodaļas valdes, Vanadžu komitejas, jaunatnes sekcijas, revizijas komisijas un nodaļas pastāvīgā delegāta ziņojumi. Pilnsapulce pieņēma tās vaditāja iesniegto priekšlikumu par ziņojumu pieņemšanu un pateicības izteikšanu nodaļas valdei u. c. nodaļas darbiniekiem.

Valdē nāk. darbības gadam ievēl šādus nod. biedrus: A. Platači, A. Bružiku, A. Veicheli, H. Krafti, E. Ozolu - Ozoliņu, G. Rožkalnu un L. Zariņu. Revizijas komisijā: R. Ūsānu - Ertu, P. Tamsonu un G. Tamsonu. Par nodaļas pastāvīgo delegātu pie DVF pilnsapulcēm A. Liepiņu. Pēc pārrunām un dažādu jautājumu iztirzāšanas pilnsapulci slēdz, nodziedot Lāčplēša diezsmu.

K. Z.

LABOJUMS

„L.A." 3. februārī mag. iur. E. Lapiņa rakstā „Latviešu juristu raksti" (Nr. 2.) jābūt: vecākie kollēgas Rigā — Krastkalns, Alberts, Rūsis u. c.

AUGSTAS KVALITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces)
ANGLIJAS RAŽOJUMI.
★ PAR ĻOTI MĒRENĀM CENĀM. ×
DAVID'S ECONOMY CENTRE,
231 QUEEN ST., W., (pie University Ave.),
TORONTO.

Draudzības un jaunatnes dienas

Niagarā 16. un 17. jūlijā

„Draudzības balle" šogad notiks greznajā Šeratona - Broka viesnīcā

Gadskārtējo draudzības un jaunatnes dienu rīcības komiteja pēdējā sēdē Niagarā, piedaloties vietējo organizāciju pārstāvjiem, LNJAK pr-sēdim V. Zariņam un LNAK jaunatnes nozares vadītājam T. Kronbergam, nolēma mainīt draudzības un jaunatnes dienu datumu no 2. un 3. jūlija uz 16. un 17. jūliju.

Sēdes dalībnieki ievēroja jaunatnes organizāciju, koŗu dalībnieku, skautu un gaidu vadītāju ierosinājumu datuma mainai, jo daudzi gadskārtējā Niagaras salidojuma dalībnieki paredzējuši piedalīties dziesmu svētkos Indiānāpolē, kā arī skautu un gaidu lielajā nometnē jūlija sākumā.

Rīcības komitejas priekšsēdis J. Liģers ziņoja, ka šogad draudzības dienu ievadījuma sarikojumi 16. jūlijā sāksies plkst. 16.00 Šeratona - Broka viesnīcas sēžu zālē ar jaunatnes pārstāvju paneli, kuŗu vadīs T. Kronbergs, svētku runu, jaunatnes priekšnesumiem, un noslēgsies ar lielo draudzības balli plašākajā un greznākajā Niagaras zālē, Šeratona - Broka jaunbūvētajā „Grand Ball Room" spārnā, kur vietas 1000 viesiem.

Otrās dienas sarikojumu virkne notiks „Garden City līci", Ontario ezera krastā, turpat kur pagājušajā gadā, ar „Draudzības balvu" izcīņu vīriešu un sieviešu volejbolā, jaunatnes priekšnesumiem, jautrības un asprātības sacensībām kā pieaugušajiem, tā bērniem, desu cepšanas sacensībām un zaļumballi. Sīkāka informācija un norādījumi sekos.

Būvinženieriem

Būvinženieris N. Zoldners no Otavas ziņo, ka būvmateriālu pētniecības daļai ir vakantas 2 būvinženieru vietas (Federālās valdības dienestā). Latviešu būvinženieri, kas būtu ieinteresēti šīs iespējas izmantot, lūgti tuvākai informācijai griezties pie prof. V. Burkēvca, Toronto.

JAUNIEŠU KONGRESS

ALJA's Austrumu piekrastes apgabala 1960. gada kongress notiks sestdien, 13. februārī, Filadelfijā, Brīvo Latvju biedrības telpās, 531 N. 7-th St. Telefons: WA 2-4282.

No plkst. 9.00 — 12.00 — delegātu un viesu reģistrēšanās. Pl. 12.00 — kongresa atklāšana; pl. 18.00 — kongresa slēgšana; pl. 20.00 — kongresa balle East End Club telpās (22. un Walnut Sts.).

Svētdien, 14. februārī Filadelfijas vērsturisko vietu apskate un dažādu interešu grupu apspriedes pēc vajadzības.

Katriem trim austrumu apgabalā dzīvojošiem Apvienības biedriem ir tiesība sūtīt vienu delegātu. ALJA's biedru kartes varēs iegādāties kongresa dienā pie reģistrēšanās. ALJA's biedri, kas nav pulciņos, varēs iegūt delegāta tiesības, ja viņi varēs pierādīt, ka bez sevis pārstāv vēl divus ALJA's biedrus.

Kandidātus apgabala valdes un revīzijas komisijas vēlēšanām var uzstādīt jebkuŗi divi apgabala kongresa delegāti. Apgabala valde darbojas priekšsēža un trīs locekļu sastāvā; revizijas komisijā ir trīs locekļi.

Dalības maksa kongresā ir $3,00, kas sedz pusdienas maltīti, kā arī ieeju kongresa ballē.

Visi austrumu piekrastes jaunieši tiek lūgti šo kopīgo pasākumu jo plaši atbalstīt, lai varam atkal savu darbu ievadīt rosīgākās un mērķtiecīgākās sliedēs.

Noderīga informācija: Informācijas centrs — WA 2-4282. Taksametri — WA 2-8400. Hoteļi: Claridge — WA 2-1222; Astoria — LO 7-3604; Biltmore — LO 3-4684; The Essex — LO 7-6300. FLJP valde — LI 9-1952.

Filadelfijas Latviešu Jaunatnes Pulciņš, austrumu piekrastes kongresa rīkotāji.

DAŽOS VĀRDOS

Konservatīvo valdība ar J. Difenbeikeru priekšgalā atzīta par vislielāko naudas tērētāju. Visā drīzumā izdevumi sasniegs 6.300.000.000 dol.

Kanadas valdības darba ministrs Starrs apgalvojis, ka inflācijas laikmets ir pagājis, jo darba iespējas atkal uzlabojušās.

Vairāki kanadiešu laikraksti atzinuši, ka bērnu televīzijas programmas ir pārāk piebārstītas ar kriminālnotikumiem. Šis aizrādījums diemžēl vēl nav atradis dzirdīgas ausis CBC un NBC televīzijas sabiedrībās, kuŗas ir atbildīgas par šādu programmu pārraidīšanu.

„LĀPAI" JAUNS PRIEKŠNIEKS

TURPMĀKĀ DARBĪBA JĀVELK UZ LIESTES

Toronto latviešu jaunatnes pulciņa „Lāpa" gadskārtējā pilnsapulce, kas notika pagājušo svētdien Sv. Andreja baznīcas telpās, iesākās ar 1959. gada darbības pārskatu, ko nolasīja bij. sekretāre P. Celma. Arī pagājušā gadā pulciņa darbība noritējusi pa interešu puduŗiem. Visaktīvākie puduŗi bijuši: sporta — Ed. Kalniņa vadībā, kas noturējis regulārus sporta treniņus, un mākslas puduris, kuŗa locekļi aktīvi piedalījušies mūzikālos un baleta uzvedumos Kanadā un ASV. Lai izvairītos no parallēlisma sakarā ar Jaunatnes svētkiem, regulārās biedru vakaru sanāksmes ar programmu notikušas retāk kā iepriekšējos gados un, otrkārt, „lai pasargātu pulciņa jauniešus no pārāk izsvaidītas sabiedriskās darbības". Vasaras sezonas noslēgumā sarīkots izbraukums „Ardievu, vasara", bet ziemā — tradicionālais „Lāpas" un YMCA's eglītes vakars. Pulciņš piedalījies arī LNJAK kongresā ar delegātiem.

Pilnsapulces turpinājumā bij. priekšsēdis A. Celms ziņoja, ka revizijas komisijas priekšsēdis T. Kronbergs nav ieradies un grāmatvedība neesot noslēgta. Šajā sakarā uz vietas tika izraudzīta pagaidu revizijas komisija (E. Markēvica, J. Grīnbergs un E. Soste), kas jau pēc 15 minūtēm nolasīja pilsapulcei savu ziņojumu. Pagājušajā gadā ieņemti $145,- un izdoti $53,-. Grammofona fondā uzkrājušies $30,01. Šim neparasti īsajam ziņojumam sekoja valdes un revizijas komisijaš vēlēšanas, piedaloties 33 pulciņa biedriem. Jaunā valde, kas tūlīt pēc ievēlēšanas arī konstruējās, ir šāda: Ed. Kalniņš (priekšsēdis), V. Grīslis (priekšsēža vietnieks), M. Dzene (sekretāre), A. Rolavs (sekr. palīgs), J. Šebrans (biedrzinis), I Kalniņa (kasiere) un I. Eglītis (kas. palīgs). Revizijas komisijā ievēlēja: J. Ķeniņu (priekšsēdis), L. Salno (1. loc.) un M. Vāgneru (2. loc.).

Diskusijas par pulciņa turpmāko darbību bija dzīvas un interesantas. Lielais vairums jauniešu domāja, ka turpmāk jāaktivizē „Lāpas" darbība ar dažādiem sarīkojumiem. Izskanēja vēlēšanās redzēt biežāk filmu izrādes un deju vakarus. Daļa klātesošo pieminēja arī mākslinieciska satura sarīkojumu vēlamību. Nobeigumā bija deja pustumsā pie skaņu plašu mūzikas.

— ņš.

„LĀPAS" JAUNĀ VALDE

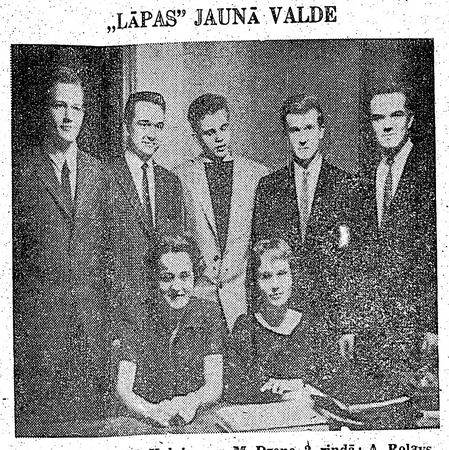

1. rindā no kr.: I. Kalniņa un M. Dzene. 2. rindā: A. Rolavs, J. Šebrans, V. Grīslis, I. Eglītis, Ed. Kalniņš.
Foto: A. Kalniņš.

IMMIGRANTU VĒRTĪBA MILJONOS

(C.S.) — Nesenais immigrācijas ministres Ferklo paziņojums, ka šogad Kanadā ieradīsies 2.000.000. immigrants kopš 2. pasaules kara beigām, vērš uzmanību uz ievērojamo lomu, kāda šiem jaunieceļotājiem ir Kanadas saimniecībā. Šai sakarā Toronto Parkdeles parlamenta deputāts Arturs Malonijs min sekojošus skaitļus, lai parādītu, ko immigrācija ir devusi Kanadai: 1957. gadā vien immigranti samaksājuši tiešos nodokļos $ 90.000.000; tie immigranti, kas ieradušies Kanadā laikā no 1951. līdz 1958. gadam (ap 1.365.000), ir nodibinājuši pāri par 248.000 mājsaimniecību, nopirkuši 685.000 dažādus mājturības elektriskus rīkus, kā, piemēram, plītis, saldējamos skapjus, veļas mazgājamās mašīnas, radioaparātus u.t.t., un pāri par 81.000 automobiļu.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO PL 9-0266.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
izdara visas parastās banku operācijas; pieņem noguldījumus un depozitus, izsniedz aizdevumus, izdara čeku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—.0 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton & Jarvis stūrī Tel. WA 4-1563 vai HU 3-9283.
Ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā. Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: P. O. BOX 37, TERMINAL „R", TORONTO, ONTARIO.

LASĪTAJU vēstules

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS ŠODIEN

Latvijas Amerikā redakcijai:

1935. gada 28. janvārī Kārlis Ulmanis izsludināja pirmo draudzīgo aicinājumu — lai iespējami ātrā laikā celtu tautas kultūru, viņš uzaicināja ziedot grāmatas, gleznas, mākslas darbus un mūzikas instrumentus skolām, bibliotēkām un biedrībām.

Lai gan ir apšaubāms, vai tautas garīgā dzīve pirms 1934. gada 15. maija tiešām bija uz tik zema līmeņa, kā to tēlo Ulmanis, tad tomēr jāatzīst, ka draudzīgajam aicinājumam bija nozīme un bija panākumi. Pirmos 5 gados tauta sadāvināja vairāk kā pusotra miljona grāmatu, bez tām gleznas un citas vērtības. Cik šai laikā radās jaunas domas, jauni ideāli un patiesības gaismas — tas nav skaitļos aprēķināms.

Pēc daudziem gadiem trimdā atkal mūsu vidū atskan draudzīgais aicinājums. Vai tas ir tāds pats kā agrāk, jeb vai arī tas ir par šiem gadiem mainījies?

Daudziem no mums draudzīgais aicinājums nozīmē to pašu ko toreiz — ziedot grāmatas un citus līdzekļus mūsu skolām un mūsu biedrību bibliotēkām. Visu mūsu atbalstu ir nepieciešams šai lietā, ja gribam, lai mūsu jaunieši — un mūsu vecākā paaudze — paliek latvieši. Tas ir vismazākais, ko mēs varam darīt.

Tomēr man liekas, ka draudzīgā aicinājuma nozīmei šodien jātiek paplašinātai — tai ir jāaug, vai tā mirs. Šodien draudzīgais aicinājums nav vairs tikai Kārļa Ulmaņa aicinājums — tas ir pārvērties par pašas tautas aicinājumu saglabāt un vairot mūsu gara vērtības. Mūsu tauta šodien ir kalta vergu važās — sveša vara cenšas iznīcināt viņas saites ar senatni, mēģina tai nolaupīt viņas gara mantu. Ja mēs arī neko citu nedaram, tad viens svēts pienākums mums tomēr jāpilda — mums ir jāsaglabā un jākopj mūsu daļa no šīm vērtībām, lai kādreiz tās varētu pārvest mājās. Un, lai to darītu, nepietiek, ja leliekam piecus dolārus aploksnē un nosūtām bibliotēkai, — ko dod grāmatas, ja tās nelasa? Mūsu pienākums ir pašiem lasīt latviešu grāmatas; mūsu uzdevums ir pazīt mūsu tautas tradīcijas un paražas un tās pieņkopt; mums ir jāzina, kas notika mūsu patstāvības laikā, un kā mēs to zaudējām — tieši tās zināšanas mūsu ienaidnieki grib bētu aprakt.

Arī ar to vēl nepietiek — mums ir jānonem zvinas no acim un jāskatās nākotnei pretim. Mums ir jāapzinās, ka ne visas grāmatas stāsta tiru patiesību, un ka reizēm arī vareniem elku dieviem ir māla kājas. Varbūt mums nekaitētu iepazities ar mūsu jaunatnes radīkālākiem elementiem — tiem, kuŗiem acis vēl nav apmigloju šās. Mācīsimies arī paši — tas šodien ir draudzīgais aicinājums.

Un nākotnē, kāds gan draudzīgais aicinājums būs tad?

Nav grūti iedomāties, ka pēc gadiem mūsu bibliotēkas būs pilnas ar putekļiem apklātām grāmatām, un nebūs, kas tās lasa. Jaunas grāmatas vairs netiks iespiestas, un žurnāli būs apklusuši. Ļoti iespējams.

Tomēr varbūt, ka tik bēdīgi nebūs. Agrāk vai vēlāk sacelsies lieli vēji un izklaidēs miglu, kas ietinusi Zilo kalnu. Bet šie vēji saārdīs arī mūsu zemi un izpostīs mūsu tēviju. Tad atskanēs draudzīgais aicinājums spēcīgāk kā jebkad — vai mēs būsim gatavi tam sekot?

D. V., Toronto

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem paraktītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

KANADĀ

TORONTO

● LPB Kanādas kopas valdes sēde notika 6 februārī. Preses balles atlikumu, aptuveni $500,- vel nesadalīja, jo nav vēl ienākuši visi rēķini.

Sakarā ar Jāņa Grīna 70. dzimšanas dienu martā rīkos viņa darbu cēlienu. Tāpat tiek veikti priekšdarbi Arveda Švābes piemiņas vakaram, ko LPB Kanadas kopa rīkos pavasarī kopā ar studentu vienību „Lidums".

20.-21. februārī Kultūras dienu ietvaros St. Katarīnēs notiks rakstnieku cēliens, kuŗā savus darbus lasīs: Angelika Gailīte, Indra Gubiņa, Arnolds Lūsis, Biruta Senkēviča, Dr. H. Tichovskis, Velta Toma un Ingrida Viksna.

Valdes un revizijas komisijas vēlēšanas notiks no 15. II — 15. III. Valdei kandidāti: Ad. Batņa, J. Ciruļis, Indra Gubiņa, B. Senkēviča, Kr. Sidars, Al. Stašāns. Dr. H. Tichovskis, V. Toma. Rev. kom. kandidāti: A. Lūsis, O. Kļavenieks, V. Skudra, Ž. Zentiņš. Vēlēšanu komisijā darbosies: P. Plīsis, E. Slaucītājs, Ž. Zentiņš.

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas bērnu un jauniešu vasaras nometņu vaditāju kursi šogad sāksies 14. februārī, pl. 10,30, DV namā, Toronto. Kursi notiks katra mēneša otrā svētdienā, un tajos var pieteikties jaunieši, sākot ar pilniem 14 gadiem turpat uz vietas no pl. 10.00—10,30 vai vēlāk pie I. Piltes, zvanot pa tālruni: HO 1-1051.

● Pag. piektdien Inženieru un tehniķu kopas referāta vakarā inž. Dagnija Vidiņa ļoti saistošā stāstījumā iepazīstināja klausītājus ar atomu skaldīšanas procesa norisēm un to izmantošanu enerģijā, kā arī pakavējās pie atomu diagrammas. Referāts klausītājiem patika, pārrunās tika iztirzāti vairāki jautājumi, jaunā inženiere deva plašigas atbildes. Kopas pr-ks J. Šmits, ievadot referāta vakaru, iepazīstināja klausītājus ar referenti, pieminot arī viņas tēvu, bij. virsnieku.

Pēc referāta kopas pr-ks pasniedza referentei krāšņas rozes, bet klausītāji viņu sumināja ar aplausiem. Prof. V. Burkevics, pateicoties vakara rikotājiem un referentei, sevišķi pasvitroja jaunās inženieres tīro latvisko valodu.

Dāmas, B. Šmites un L. Gulbes vadībā, bija rūpējušās par kafiju un cepumiem. Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts — viens no kuplāk apmeklētiem referāta vakariem visā kopas darbības laikā, kas, liekas, bija jaunās inženieres nopelns.

● Toronto latviešu studentu kopas kamerzāls Nakts Latiņu kvartālā piektdien, 19. februārī, plkst. 8,00 vakarā, 62 Claremont St. (poļu zālē). Ieejas maksa kungiem $2,0, dāmām $1,50. Trīs labākās maskas godalgos.

● 26. janvārī nodibinājās jauns nekustamu īpašumu pirkšanas - pārdošanas birojs — „ALFRED STIKUTS Real Estate". Pagadējais biroja īpašnieks Alfreds Stikuts šai nozarē sāka strādāt 1956. gadā kā pārdevejs pie Riddout firmas, kas tolaik bija lielākais šāda veida uzņemums Toronto. Ar 1957. gada sākumu Stikuts saistījās darbā Ken Wiles firmā, kur ari nostrādāja līdz laikam, kamer atvēra pats savu biroju, 189 Balliol Street, Toronto ziemeļu daļā.

● DV Toronto nodaļas Vanadžu kopas pilnsapulcē piedalījās 14 Vanadzes. Sapulce noriteja labas sadarbības zīmē. No ziņojumiem var secināt, ka kopas darbība bijusi ļoti aktīva. Kopā 37 Vanadzes. Sanāksme nolēma aprupet to pašu trūkumcietēju gimeņu skaitu kā iepriekšējā gadā. 1960. gada budžetu pieņēma $750,- apmērā. Par kopas pr-ci ievēlēja Moniku Jonāni (līdzšin.), bet kopas valdē: Sk. Lilienfeldi, Z. Grekeri, V. Bebri, A. Selgu, L. Briedi, K. Gadigu, J. Auziņu, E. Priedi. Pēc sanāksmes Vanadzes pakavējās pārrunās pie kafijas un cepumu galda.

● Svētdien, 21. februārī, plkst. 4 p.p. Sv. Andreja baznīcas telpās, notiks Amerikas latviešu palīdzības fonda (Toronto un apkārtnes) dalībnieku gadskārtēja sapulce. Darba kārtībā paredzēti ziņojumi, iepazīšanās ar fonda budžetu un pārstāvības vēlēšanas.

● Kanadas latviešu skautu un gaidu jendas vadītāju sanāksmes notiks svētdien, 13. martā, 123 Huron St. Skautu un gaidu jendas vad. un vad. v. atsevišķās sanāksmes plkst. 10,30 rītā, bet kopīgā sāksies plkst. 1,00 p. p.

● Sv. Jāņa draudzes jaunatnes vakars notiks sestdien, 20. februārī, plkst. 7 vakarā, draudzes namā. Aicināti iesvētītie un šai gadā iesvētāmie jaunieši.

(Nobeigums 8. lpp.)

HAMILTONĀ

● Hamiltonas latviešu b-bas dāmu komiteja riko sestdien, 20. februārī, plkst. 7-os vakarā, 47 Forest Ave., grozīņu vakaru ar prāv. A. Skrodeļa referātu par tematu — Cilvēku savstarpējās attiecīsmes ģimenē un sabiedrībā.

SADBERIJĀ

● 23. janvārī Sadberijā viesojās DV Toronto teātris ar J. Jaunsudrabiņa lugu - pirmizrādi „Jo pliks, jo traks" Dz. Pūpēža vadībā. Izrāde bija labi apmeklēta. Apmierināti rīkotāji — DV Sadberijas nodaļa un Sadberijas latviešu draudze, apmierināti arī skatītāji par lugas raito gaitu un aktieru tēlojumu, un beidzot apmierināti aktieri par skatītāju atsaucību un mājastēvu gādību.

● DV Sadberijas nodaļa biedru pilnsapulcē valdē ievēlēti un tā konstruējusies šā: Zanis Neimanis, priekšnieks; Jānis Bērziņš, pr-ka vietn.; Jānis Miglinieks, sekretārs; Roberts Dumpis, kasieris; Leonīds Grasis, biedrzinis.

● Jaunā valde kopā ar Sadberijas latviešu draudzi 20. februārī somu „Sampo Hall" telpās rīko Masku balli. Godalgos 3 labākās maskas.

● Sadberijas latviešu draudzes pilnsapulce un amatpersonu vēlēšanas 14. februārī.

NIAGARĀ

● Draudzīgā aicinājuma atceres dienā vietējās DV nodaļas velti — grāmatas latviešu skolai pasniedza nodaļas pr-ks J.Celms. Skolas pārzine A. Skalde pateicās dāvinātājiem, tāpat arī Niagaras latviešu ev. - lut. draudzes pārvaldei par dāvinātā bērnu žurnāla „Mazputniņš" gada abonementu. Jaunatnes pulciņa „Dzirkstele" dalībnieki pašreiz iestudē lugu „Bij man vienas rozes dēļ" rež. J. Viķeļa vadībā. Izrāde paredzēta aprīlī.

MONTREĀLĀ

● Latviešu b-ba kopā ar DV Montreālas nod. 20. febr. rīko savu gadskārtējo karnevālu — masku balli Viktorijas halles augšējā zālē, 4626 Sherbrooke St., West. Sākums plkst. 8 vakarā. Sarīkojuma vakarā piedalās: Neptūna tēvs — Eižens Reveliņš — ar prologu, Marija Žeimite — Rīgas radiofona soliste, un karikatūrists - šaržists Jānis Strenģe ar ātrzīmēšanas demonstrējumiem. J. Strenģe nolēmis dot karnevālam nosaukumu „Neptūna dzires". Būs Amora pasts. Amerikāņu izloze un dāžādi pārsteigumi. Dekorācijās okeana dzelmes burvību rādīs mākslinieks Bruno Ozoliņš ar Jāni Strenģi. Laba deju mūzika. Ieeja kungiem — $1.75, dāmām — $1.50 un maskām — $1,-. Sejas aizsegs par masku netiks atzīts. Biļetes iepriekšpārdošanā un galdiņi rezervējami pie sekojošām personām: Marijas Kaminskas tel.: AV 8-5669, A. Zariņa CR 1-6066 un Ziņotāja redakcijā RO 8-1012. Galdiņi rezervējami līdz 19. februārim, rezervēšana maksā 25¢ no personas. Par rezervētajiem galdiņiem jāsamaksā līdz plkst. 9,30 sarīkojuma vakarā.

● Katoļu draudzes pilnsapulce notika Notre Dame baznīcas telpās, kur pulcējās ap 30 draudzes locekļu. Par sapulces vaditāju ievēlēja K. Deksni, bet par protokolistu J. Daukstu. Sapulcē pārrunāja latviešu sabiedriskās dzīves aktuālākos jautājumus — jauniešu piesaistīšanu pēc iespējas kuplākā skaitā latviskām izdarībām un tautas deju popularizēšanu jauniešu vidū. Par draudzes priekšnieku ievēlēja līdzšinējo J. Kokariti, par pr-ka vietn. un sekretāru A. Laizānu, kasieri A. Blusanoviču, biedrzini - mantzini A. Auzu, bet revizijas komisijā par pr-ku K. Deksni, sekret. J. Daukstu un locekli A. Kupsi; dāmu komitejā par pr-ci ievēlēja A Kupci, par loceklēm — A. Kreipāni, J. Gasperoviču, P. Zariņu un V. Jokšti.

BĒGĻI BĒGĻI

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS

Šogad plašāk kā citiem gadiem kā Londonā, tā citos latviešu centros atzīmēja Draudzīgā aicinājuma 25. gada dienu.

Londonā Draudzīgais aicinājums šoreiz guva daudz dziļāku iztulkojumu nekā citiem gadiem, jo tai pašā dienā latviešu tautas māksla nostājās starptautiskās publikas priekšā lielajā Alberta aulas bēgļu palīdzības gada sarīkojumā.

Lielbritanijas bēgļu palīdzības organizācijas koordinācijas komiteja rīkoja plašu folkloras festivālu ar moto „Bēgļi bēgļiem", kur piedalījās 8 tautības, sniedzot priekšnesumus bez atlīdzības. Šajā komitejā kā Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā pārstāvis darbojas prāvests A. Grāmatiņš, ko arī ievēlēja sarīkojuma galvenajā komitejā. Festivālā ieradās Kentas hercogiene, kam bēgļu tradīcija ir pazīstama no personīgiem piedzīvojumiem 1. pasaules kara laikā. Arī viņas ģimene smagi cietusi no komūnistu varas revolūcijas laikā.

Latviešus festivālā pārstāvēja Londonas un Korbijas jauktāls koris ar 2 E. Melngaiļa un vienu J. Graubiņa aranžētajām tautasdziesmām. Solo Graubiņa „Aiz krūmiņa . . ." dziedāja Gaida Trēziņa. Mūsu koristes visas bija tautas tērpos, kuŗu dažādība un krāšņums radīja skaistu un cēlu iespaidu arī milzīgajā aulā starmešu spilgtajā gaismā. Kori vadīja komp. A. Jērums, kas koncerta atklāšanā arī atskaņoja uz ērģelēm Lielbritanijas himnu. Koris sniedza labi izstrādātu dziedājumu tirā intonācijā ,par ko izpelnījās plašās auditorijas atzinību.

Mūsu tautas dejas demonstrēja gan atsevišķi, gan apvienoti abas Anglijas latviešu labākās deju kopas „Kamolinš" un „Sakta". kas jau ļoti daudzas reizes uzstājušās starptautiskos sarīkojumos. Deju izvēle bija laba, jo rādīja šo mūsu tautas mākslu no dažādiem viedokļiem: viegli gracioză (Vecpuišu dejā), straujā un draiskā (Sudmaliņās un Jautrā pārī). Gluži objektīvi spriežot, jāatzīst, ka mūsu dejas bija folkloriski tīras un ļoti labā priekšnesumā. Protams, ungāri, poļi un ukraiņu mūs pārspēja straujumā, deju solu sarežģītos gājienos — bet tāda ir šo tautu folklora! Radās arī iespaids, ka festivālā demonstrētās dejas bija mazliet aranžētas

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

CIK TALANTIGS VAR BŪT VIENS JAUNIETIS?

Ziemeļkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzes izdevumā lasām, ka 28. februārī Latviešu draudzes namā Sanfrancisko notiks Jaunatnes padomes organizētā latviešu jaunākās paaudzes spēļu un darbu skate, kuŗā paredzēta arī jauno talantu uzstāšanās uz skatuves.

Attiecībā uz pieteicamiem priekšnesumiem teikts, ka vispusīgi apdāvinātam bērnam, kas varētu deklamēt, dziedāt, spēlēt klavieres, vijoli un vēl kādu instrumentu, piedevām vēl nodejotajot tapdanci vai baletu, nebūs iespējams savu vispusību parādīt . . .

Ideja sarīkot šādu sarīkojumu, ir tiešām lieliska un apsveicama, vienīgi jāsaubās, vai trimdā ir kāds jaunietis ar tik daudziem talantiem. Pa kuŗu laiku tad viņš varētu visus šeit uzskaitītos priekšmetus iemācīties?

JAUNGADA SAGAIDĪSANA

Piemiņētajā izdevumā vēl interesantus „dolnu graudus" izsaka autors Peter of Roses, aprakstot kādu Jaungada sagaidīsanu šādiem vārdiem:

„Lai veco gadu ar godu pavadītu un jauno gadu ar triumfu sagaiditu, draudzes namā sapulcejas vairāk kā 200 liecinieku. Dāmas un kungi gadījumam piemērotos tērpos sarunājās latviešu valodā, bet laba tiesa jauniešu kā vienkāršāko valodu — lietoja angļu."

Dažas rindkopas tālāk vēstī:

„Šī vakara dalībnieki - (tātad arī tie, kas sarunājās angliski, Ref.) gan ar savām kājām stāvēja uz Kalifornijas zemes, bet ar domām un jūtām tie piederēja dzimtenei."

Kā tas bija iespējams — sarunāties angliski, bet ar domām būt dzimtenē? Kas v

dien, 1960. g. 13. februārī, 13. n-rs.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC., TORONTO PL 9-0266.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
izdara visas parastās banku operācijas; pieņem noguldījumus un depozitus, izsniedz aizdevumus, izdara čeku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—.0 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton & Jarvis stūrī Tel. WA 4-1563 vai HU 3-9283.
Ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā. Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: P. O. BOX 37, TERMINAL „R", TORONTO, ONTARIO.

LAŠITAJU vēstules

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS ŠODIEN

Latvijas Amerikā redakcijai:

1935. gada 28. janvārī Kārlis Ulmanis izsludināja pirmo draudzīgo aicinājumu — lai iespējami atrā laikā celtu tautas kultūru, viņš uzaicināja ziedot grāmatas, gleznas, mākslas darbus un mūzikas instrumentus skolām, bibliotēkām un biedrībām.

Lai gan ir apšaubāms, vai tautas garīgā dzīve pirms 1934. gada 15. maija tiešām bija uz tik zema līmeņa, kā to tēlo Ulmanis, tad tomēr jāatzīst, ka draudzīgajam aicinājumam bija nozime un bija panākumi. Pirmos 5 gados tauta sadāvināja vairāk kā pusotra miljona grāmatu, bez tam gleznas un citas vērtības. Cik šai laikā radās jaunas domas, jauni ideāli un patiesības gaismas — tas nav skaitļos aprēķināms.

Pēc daudziem gadiem trimdā atkal mūsu vidū atskan draudzīgais aicinājums. Vai tas ir tāds pats kā agrāk, jeb vai arī tas ir par šiem gadiem mainījies?

Daudziem no mums draudzīgais aicinājums nozīmē to pašu ko toreiz — ziedot grāmatas un citus līdzekļus mūsu skolām un mūsu biedrību bibliotēkām. Visu mūsu atbalsts ir nepieciešams šai lietā, ja gribam, lai mūsu jaunieši — un mūsu vecākā paaudze — paliek latvieši. Tas ir vismazākais, ko mēs varam darīt.

Tomēr man liekas, ka draudzīgā aicinājuma nozīmei šodien jātiek paplašinātai — tai ir jāaug, vai tā mirs. Šodien draudzīgais aicinājums nav vairs tikai Kārļa Ulmaņa aicinājums — tas ir pārvērties par pašas tautas aicinājumu saglabāt un vairot mūsu garā vērtības. Mūsu tauta šodien ir kalta vergu važās — sveša vara cenšas iznīcināt viņas saites ar senatni, mēģina tai nolaupīt viņas garā mantu. Ja mēs arī neko citu nedaram, tad viens svēts pienākums mums tomēr jāpilda — mums ir jāsaglabā un jākopj mūsu daļa no šīm vērtībām, lai kādreiz tās varētu pārvest mājās. Un, lai to darītu, nepietiek, ja ieliekam piecus dolarus aploksnē un nosūtām bibliotēkai, — ko dod grāmatas, ja tās nelasa? Mūsu pienākums ir pašiem lasīt latviešu grāmatas; mūsu uzdevums ir pazīt mūsu tautas tradīcijas un parāžas un tās piekopt; mums ir jāzina, kas notiek mūsu patstāvības laikā, un kā mēs to zaudējām — tieši tās zināšanas mūsu ienaidnieki grib tu aprakt.

Ari ar to vēl nepietiek — mums ir jānoņem zvīņas no acīm un jāskatās nākotnei pretim. Mums ir jāapzinās, ka ne visas grāmatas stāsta tīru patiesību, un ka reizēm arī vareniem elku dieviem ir māla kāpas. Varbūt mums nekaitētu iepazities ar mūsu jaunatnes radikālākiem elementiem — tiem, kuriem acis vēl nav apmiglojušās. Mācīsimies arī paši — tas šodien ir draudzīgais aicinājums. Un nākotnē, kāds gan draudzīgais aicinājums būs tad?

Nav grūti iedomāties, ka pēc gadiem mūsu bibliotēkas būs pilnas ar puteklīem apklātām grāmatām, un nebūs, kas tās lasa. Jaunas grāmatas vairs neviens iespiestas, un žurnāli būs apklusuši. Loti iespējams.

Tomēr varbūt, ka tik bēdīgi nebūs. Agrāk vai vēlāk sacelsies lieli vēji un izklaidēs miglu, kas pr-ku K. ietinusi Zilo kalnu. Bet šie vēji saārdīs arī mūsu zemi un izpostīs mūsu tēviju. Tad atskanēs Kupci, draudzīgais aicinājums spēcīgāk reizēm, J. kā jebkad — vai mēs būsim gatavi tam sekot?

D. V., Toronto

iešības manuskriptus saīsināt.
skriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
nota pastmarka.
vai iniciāļiem paraktitajos rakstos izteiktēs
st redakcijas viedoklim.

BĒGĻI BĒGĻIEM

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS ANGLIJĀ

Šogad plašāk kā citiem gadiem kā Londonā, tā citos latviešu centros atzīmēja Draudzīgā aicinājuma 25. gada dienu.

Londonā Draudzīgais aicinājums šoreiz guva daudz dziļāku iztulkojumu nekā citiem gadiem, jo tai pašā dienā latviešu tautas māksla nostājās starptautiskās publikas priekšā lielajā Alberta aulas bēgļu palīdzības gada sarīkojumā.

Lielbritanijas bēgļu palīdzības organizācijas koordinācijas komiteja rīkoja plašu folkloras festivālu ar moto „Bēgļi bēgļiem", kur piedalījās 8 tautības, sniedzot priekšnesumus bez atlīdzības. Šajā komitejā kā Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā pārstāvis darbojas prāvests A. Grāmatiņš ,ko arī ievēlēja sarīkojuma galvenajā komitejā. Festivālā ieradās Kentas hercogiene, kam bēgļu tragēdija ir pazīstama no personīgiem piedzīvojumiem 1. pasaules kara laikā. Arī viņas ģimene smagi cietusi no komūnistu varas revolūcijas laikā.

Latviešus festivālā pārstāvēja Londonas un Korbijas jauktais koris ar 2 E. Melngaiļa un vienu J. Graubiņa aranžētajām tautasdziesmām. Solo Graubiņa „Aiz krūmiņa . . ." dziedāja Gaida Trēziņa. Mūsu koristes visas bija tautas tērpos, kuŗu dažādība un krāšņums radīja skaistu un cēlu iespaidu arī milzīgajā aulā starmešu spilgtajā gaismā. Kori vadīja komp. A. Jērums, kas koncerta atklāšanā arī atskaņoja uz ērģelēm Lielbritanijas himnu. Koris sniedza labi izstrādātu dziedājumu tīrā intonācijā ,par ko izpelnījās plašās auditorijas atzinību.

Mūsu tautas dejas demonstrēja gan atsevišķi, gan apvienoti abas Anglijas latviešu labākās deju kopas „Kamoliņš" un „Sakta", kas jau ļoti daudzas reizes uzstājušās starptautiskos sarīkojumos. Deju izvēle bija laba, jo rādīja šo mūsu tautas mākslu no dažādiem viedokļiem: viegli graciozā (Vecpuišu dejā), straujā un draiskā (Sudmaliņas un Jautrā pārī). Gluži objektīvi spriežot, jāatzīst, ka mūsu dejas bija folkloriski tīras un ļoti labā priekšnesumā. Protams, ungāri, poļi un ukraiņu mūs pārspēja straujumā, deju soļu sarežģītos gājienos — bet tāda ir šo tautu folklora! Radās arī iespaids, ka festivālā demonstrētās dejas bija mazliet aranžētas un inscenētas. Arī to izpildītāji šķita profesionāli dejotāji. Turpretī visas trīs Baltijas tautas — igauņi, lietuvieši un mēs — bija pieturējušās pēc iespējas tuvu nesamākslotajām tautas mākslas tradicijām. Skaisti izskatījās mūsu dejotājas Nīcas un Bārtas tērpos un greznajos vainagos; tāpat arī puiši — baltajos goda svārkos un zābakos. Pavadījumu dejām spēlēja 2 stabules, kokle un ermonikas. Diemžēl, aulas plašuma un ne sevišķi labās akustikas dēļ vareja sadzirdēt tikai pēdējās.

Bez jau pieminētiem priekšnesumus sniedza vēl baltkrievi (tikai solo dziesmas) un dienvidslavi (tikai dejas).

Sarīkojumā bija ieradušies Latvijas sūtnis K. Zariņš ar ģimeni, sūtniecības padomnieks T. Ozoliņš ar kundzi, prāvests E. Bergs ar kundzi, LNPL priekšsēdis A. Abakuks un ļoti lielā skaitā tautieši gan no Londonas, gan stipri tāliem Anglijas novadiem. Alberta aulā ir vietas 8.000 apmeklētājiem; bēgļu palīdzības sarīkojumā lielā puse vietu bija aizņemtas.

Kentas hercogieni saņēma Rīcības komiteja un Londonas Kensingtonas rajona mērs. Komitējas lacekļus hercogienei stādīja priekšā Britu bēgļu palīdzības komitejas priekšniece lēdija M. Karvena. Mūsu pārstāvim prāv. Grāmatiņam augstā viešņa prasījusi par latviešu bēgļiem un mūsu tautas likteņiem.

Pēc sarīkojuma hercogiene pieņēma koncerta dalībnieku pārstāvjus, izsakot tiem pateicību par sniegumu. Latviešu koru reprezentēja komp. A. Jērums, bet dejotājus „Kamoliņa" dejotāja Brigita Balode un „Saktas" — Mudite Rone. Kā mazu atmiņu no latviešu dejotājiem abas tautu meitas pasniedza Kentas hercogienei latviešu kokli miniatūrā ar sudraba plāksnīti. Hercogiene izprasījusi tuvāk, kā šo mūzikas instrumentu sauc angliski un kā tas spēlējams, un izteikusi apbrīnu par tā skaisto nostrādājumu. Arī mūsu tautas tērpi ieguvuši viešņas interesi, un viņas pavadones abām meitenēm izprasīja siki par audumiem, izšuvumiem un rotām. Hercogienei atstājot Alberta aulu. latviešu dejotāji viņu izvadīja līdz izejai.

Par sarīkojumu bija zinots vairākos angļu lakirakstos, ievietojot uzņēmumus un sarunas ar dažādo tautību pārstāvjiem. No latviešu vārdiem minēts Ēriks Vilipsones, kas pastāstījusi, kā ieradusies Anglijā. Arī kārtējā filmu chronikā rādīja sarīkojuma skatus.

Lai pareizi izprastu, cik tuvu Draudzīgā aicinājuma garam šajā lielajā tautas mākslas demonstrējumā bija dejotāju un dziedātāju piedalīšanās, jāzina, ka viss šis apm. 60 cilvēku lielais pulks ziedoja 2 savas atpūtas dienas vai arī vienu darba dienas pelņu, lai, autobusā braucot daudzās stundās un jūdzes, varētu apm. 10 minūtes rādīt mūsu mākslu plašajai auditorijai. Neviens nesūdzējās par zaudēto miegu vai naudu ,nekurnēja, kad pēc garā ceļa un īsās atpūtas bija jādodas uz mēģinājumiem, pēc tam uz izrādi; un beidzot viņi sniedza vēl bagātu programmu mūsu pašu rīkotajā Draudzīgā aicinājuma vakarā, lai pēc tam dotos garajā atpakaļceļā uz Līdzu, Bradfordu vai Korrbiju. Un nākamā diena neviens nebija brīvdiena — visus gaidīja atkal darbs vai skolas.

Londonas un tuvākās apkārtnes tautieši bija pratuši novērtēt 24. janvāra vakarā Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumu, un Igauņu kluba zāle bija pārpildīta līdz beidzamai iespējai. LNPL priekšsēža vietnieks un red. J. Andrups, uzrunājot dalībniekus, mudināja uzturēt latviešu tautas garīgos spēkus. Tautas, kas garīgi stipras un kam ir bagāta kultūras dzīve, nepazūd un neiet bojā. To rāda vēsture. Tieši garīgā ziņā pašreiz mūsu dzimtenē notiek sīva cīņa starp okupantiem un mūsu tautu. Objektīvu liecinieku vērtējumā latvieši dzimtenē stigri pretojas ir pārkrievošanas, ir komūnisma iespaidam. Mūsu tautas māksla var gūdam pastāvēt citu tautu vidū — to pierādīja arī festivāls Alberta aulā.

Programmas daļā Margarita Ausale nolasīja savu „dzeju par grāmatu", kam sekoja apvienotā Korbijas un Londonas kora koncerts un „Kamoliņa" un „Saktas" tautu deju demonstrējumi. Koris uzsāka ar Vītola

(Nobeigums 8. lpp.)

ZAĻŠ - ZILS - ZELTS ZELS!

STUDENTU KORPORĀCIJAS LETTONIA'S 90 GADI

Bija 1870. gada 19. februāŗa vakars Terbatā, kad pulciņš latviešu studentu, J. Klāviņa un A. Kronvalda mudināti, bija sanāsījušies kopā stud. I. Grīnberga „burgā", lai atzīmētu Rīgas latviešu biedrības nama iesvētīšanu, kas notika tanī dienā, un ko viņi bija apsveikuši ar telegrammu. J. Klāviņa (advokāts Rīgā, miris 1903. g.) atstāstījumā par šo sanāksmi cita starpā lasām:

„Cienījamie kungi un biedri," tā Kronvalda Atis uzsāka savu runu, „no visas sirds priecājos, ka tāds prāvs pulciņš latviešu piemīt Tērbatā" . . . Viņš runāja dedzīgi, viņā aizgrāba, sildīja un cildināja mūs visus, aizrādīdams uz latviešu senatni, tagadni un nākotni, apcerēdams latviešu sirmās gara mantas, mūs lūgdams un aicinādams tās neatmest un nenicināt, bet krāt un turēt cieņā un godā.

Tā, 19. februāŗa svētkus svinot, viens otrs izmeta arī vārdu, vai nebūtu jauki, ja katru nedēļu vienu vakaru pavadītu visi kopā. Bija manāms, ka gandrīz visiem dalībniekiem piemita šī vēlēšanās. Tādēļ arī bez kādiem strīdiņiem un vārdu skaldīšanas nosprieda tā, kā vēlējās."

Tā 1870. gada 19. februārī piedzimā Terbatas latviešu rakstniecības vakari, no kuŗiem vēlāk izauga korporācija „Lettonia". Literārie vakari atrada Terbatas latviešu studentos dzīvu piekrišanu, un vairums tiem pievienojās. Līdztekus latviešu valodas un tikumu izkopšanai, „vakarnieki" sāka domāt par akadēmisko tradiciju ieviešanu savās sanāksmēs, pamazām pārejot uz korporācijas iekārtu.

Bez priekšnieka un diviem substitūtiem, vakarnieki ievēlēja oldermani, magister cantandi, goda tiesnešus u.t.t., kā arī pieņēma krāsas. Jaunās organizācijas oficiāla apstiprināšana tomēr atdūrās uz pretestību tiklab vācu, kā krievu valdošās aprindās, kas negribēja saprast, ka arī latviešiem varētu būt sava intelligence, kas cienīgi nostājas blakus toreizējiem zemes kungiem. Bija daudz ciņu jāizcīna, bet latviešu neatlaidība un spars panāca savu: 1882. gada 14. maijā Lettonia atklāti pacēla zaļ - zil - zelta karogu, oficiāli iekļaudamās Terbatas šaržēto konventa saimē. Korporācijas svars un simpatijas latviešu tautā vairojās, jo tiklab filistri, kā aktīvie kommilitoņi rosīgi piedalījās sabiedriskajā dzīvē, tie bija aicinātāji, mudinātāji un arī izdaritāji latviešu tautiskās apziņas stiprināšanā un saimniecisko pasākumu veidošanā. Letoņi izdeva rakstu krājumu „Sēta, Daba, Pasaule", kas bijā tautā iecienīts un plaši lasīts, daudzi darbojās līdz avīžu redakcijās, Rīgas Latviešu biedrības Zinību komisijā, Derīgu grāmatu apgādā u. c.

Jau ap gadsimta sākumu zaļ - zil - zelta krāsu nozīme bija pazīstama katram latvietim, jo Lettonia's filistri, gan kā ārsti, mācītāji, advokāti, provizori, gan arī ģimnaziju skolotāji, tiesu darbinieki u.t.t. darbojās visos Latvijas novados. Vasaras brīvlaikos studenti - letoņi piedalījās kā lektori lauku biedrību sarīkojumos, allaž pierādidami sevi par priekšzīmīgiem un krietniem tautas dēliem. Tamdēļ nav brīnums, ka Lettonia's svētkos

VILIBALDS DROSMIŅŠ PRIECĀJĀS KARNEVĀLĀ TORONTO

DV Toronto nodaļas rīkotā masku balle bija labi apmeklēta (ap 600). Masku gan bija mazāk kā iepriekšējos gados, arī gaumes ziņā tās nevarēja sacensties ar agrākajos gados redzētajām. Sarikojums izdevās teicami un dos rīkotājiem labu atlikumu. A. Krūmkoka deju kapella iepriecināja deju mīļotājus. Par zieddiem, baloniem un cepuritēm rūpējās Vanadžu stends pr-ces M. Jonānes vadībā. Par atspirdzinājumu stendu šoreiz gādāja DV sporta kluba laudis R. Kadiķa un K. Gulbja vadībā, daudz piepalīdzot arī Dz. Gulbei un M. Kadiķei.

Visvairāk dažādu darīšanu bija pašam „administrātoram", visu cienītajam Vilibaldam Drosmiņam (E. Ābele), meklējot laimētājus loterijā, organizējot masku parādi, rūpēdamies arī par kārtību un dančiem. Liekas, viņš arī visu paveica godam, bet ļoti errojās, ka bija pazaudējis vienu dižkareivja zimotni.

Laimīgie izlozē šoreiz bija: A. Lucs (lelle ar pudeli) un R. Zīriņš (glezna ,inv. J. Kampes darbs).

Pats Vilibalds vadīja masku apbalvošanas ceremoniju. Šķiet, godalgošanas komisijai (Sk. Pūpēde, V. Turķis, K. Bencons, R. Kadiķis un A. Akmens) bija stingri jāpadomā, lai izvēlētos 7 labākās maskas. Pirmā godalgā šoreiz krita Pingvīnam (Mirdza Rone, no Bramptonas), 2. — Laikraksta meitenei (Rasma Sakare, no Niagaras), 3. — Melnajam eņģelim (Pārsla Celma), 4. — Nakts debesīm (Silvija Roze), 5. — Zoro (Andis Celms), 6. — Indiāņiem (Ojārs un Irēne Berķi), 7. — Meksikānim (Māris Vītols no Niagaras). K.

No kr.: Vilibalds Drosmiņš paziņo laimīgo ballinieku vārdus, kas vinnējuši Vanadžu mantu loterijā. Viņam pa kr. Vanadžu pr. M. Jonāne. Vidū ainas no karnevāla priekiem. Pa labi — Vilibalds ar godalgotajām maskām. J. Kliģera foto.

PATEICĪBA

Atkal viena godība ir galā, un šoreiz pavisam ar godu, bez kaut kādiem podiem. Atliek tikai pateikties jums, dāmas un kungi, par man dāvāto uzticību. Es pats, Vilibalds Drosmiņš, ar visiem maniem pēctečiem darījām, kas vien bija mūsu spēkos, varēšanā un saprašanā, lai visiem izpatiktu, bet, ja nu kāds gadījās, kas palika nelevērots, tad lūdzu piedošanu, jo tā noteikti bija tikai sagadīšanās tik lielā burzmā.

Šī godība atkal pierādīja, ka svešumā neesmu palicis viens, bet ir daudzi, kas mani atceras un ar mani kopā trimdas vaļas brīžos pakavējās atmiņās par bijušiem laikiem. Pateicos tautiešiem par ierašanos karnevālā, Vanagiem un Vanadzēm par darbu, V. Palmas kungam par ziedojumu $10,- un A. Bērziņa k-gam par 2 grāmatām masku godalgošanai, kā arī tiem tautiešiem, kas bija domās ar mani.

Uz redzēšanos 1961. gadā, šinī pašā vietā un apmēram tanī pašā laikā!

Jūsu Vilibalds Drosmiņš,
ceļā uz ziemeļiem.

Prof. Pēteris Kiķauka

PIEZĪMES PAR MŪSU LITERĀRO VALODU (6)

Darītāju vārdi, tāpat kā adjektīvi ar -igs, nepauž laika jēdziena un tāpēc nozīmes ziņā nav identiski ar divdabjiem. Piemēram, „uzvarošā armija" ir armija, kas (patlaban) uzvar; „uzvarējusī (vai uzvarējušā) armija" ir armija, kas uzvarēja; bet „uzvarētāja armija", nedodama nekādu tuvāku norādījumu par laiku, konstatē tikai faktu, ka uzvara (pašreizējā vai agrākā) pieder armijai.

Darītāju vārdi diezgan iemīļoti tautasdziesmās, kur tie lietoti dažādās variācijās. Teikumā tie var stāvēt:

1) kā **subjekti (teikuma priekšmeti)**, piem.: **adītājas, rakstītājas** sasēdušas ceļmalā, 39704;

2) kā **predikāti (izteicēji)**: es bij' liela **dziedātāja.** 194; 195.

3) kā **objekti (papildinātāji)**: **saucējiņu** brāļam došu, **locītāju** pats es ņemšu, 36017.

4) kaut ne visai bieži, darītāja vārds sastopams arī kā **atribūts (apzīmētājs**, piem.: **dzērājs** puisis bēdājās (B. W. 19903,5); **dziedātāju** sievu ņēmu, **dancotāju** kumeliņu, 36115.

Bet kādā citā dziesmā par „kumeliņa" apzīmētāju ir divdabis: par mīteniecu (zirgu mijēju) sacīts: izjāj bēri **dancojošu,** pārjāj **stulbu, klibojošu.**

Šais piemēros redzama atšķirība nozīmes ziņā starp darītāja vārdu un divdabi: kamēr „dzērājs" (puisis), „dziedātāja" (sieva) un „dancotājs" (kumeliņš) apzīmē kādas **atkārtotas** vai **ierastas darbības** darītājus, **„dancojošs"** un **„klibojošs"** (bēris) izteic atsevišķa momenta darbību.

Tie, kas ar -tājiem un -ējiem aizstāj divdabjus ar-oš, nevar atsaukties uz tautasdziesmām, kā uz saviem paraugiem, jo tautasdziesmas nerunā vienmēr par labu. Tautasdziesmās darītāju vārdi palaikam attiecas uz cilvēkiem vai citām dzīvām būtēm (jo tikai tās var ko „darīt"). Tādi piemēri, kur darītāja vārds attiektos uz kādu abstraktu jēdzienu, kā, piemēram, „kavētāji apstākļi", „mulsinātāji jautājumi", „mocītāja sajūta" tautasdziesmās nav atrodami.

Tagadējiem rakstītājiem darītāju vārdi vajadzīgi galvenokārt tam nolūkam, lai ar tiem aizstātu izskaustos divdabjus. Kur tagad stāv darītāja vārds + apzīmējamais lietvārds, tur tagad stāv darītāja vārds + apzīmējamais lietvārds. Bet tā kā arī darītāja vārds ir lietvārds, tad tas nozīmē, ka viens lietvārds ir otra apzīmētājs, kas normālā valodā ir diezgan reta parādība. Darītāja vārds, būdams lietvārds, ir pārvērsts it kā par kādeni vai divdabi un stāv otram lietvārdam līdzās — kā pielaulāts. Tā rodas neskaitāmi lietvārdu **pāri:** meklētājs cilvēks, runātājs cilvēks, vērtētājs cilvēks, nicinātāja drosme, vienotāja saite, pelnītāja meitene, pārmetēja balss, radītāja aktivitāte, nosodītāji vārdi, paskaidrotāji vārdi, palicēja vieta — un tā bez gala. Dažkārt viens darītāja vārds ir padarīts par otra darītāja vārda apzīmētāju: „lamādami citādi **domātājus strādātājus** par fašistiem". Kādā citā rakstā sacīts: „departamenta direktors deva **vadītājus** norādījumus ierēdniem". Tā kā direktorus latviski sauc arī par vadītājiem, tad šo teikumu varētu izteikt arī šādi: „departamenta vadītājs deva vadītājus norādījumus ierēdniem".

Bet izskausto -oš vietā ir sākuši vairoties pavisam nejauki dadži. Gandrīz vai katra rakstnieka darbos tagad var atrast šāda veida konstrukcijas: „brīvību mīlētājas tautas"; „skaidrību meklētājs cilvēks"; „nāvi nicinātāja drosme"; rājienus pelnītāja meitene"; „visus vienotājs gars"; „vainu mikstinātājas atbildes"; „bažas modinātājs raksts"; „sārtu un zeltainu noreibumu solītājas pudeles".

Šādas konstrukcijas tagad sākuši lietot pat mūsu labākie rakstnieki un rakstnieces. Mūsu cienījamā teātra kritiķe, piemēram, raksta: **„godu aizkārējs** konflikts". Bet tālāk tai pašā rakstā: „pasaules **slavu ieguvušais** zinātnieks". Ja aktīvajam pagātnes divdabim ar -is/-ušais atļauts pieņemt akuzatīvā stāvošu papildinātāju, tad nebūtu iemesla to liegt arī tagadnes divdabim ar -oš/-ošais.

Nesen sāku lasīt pasaulē tagad pazistāmās mūsu esejistes jaunāko grāmatu un nopriecājos par autores skaidro valodu. Bet kad biju izlasījis pāris desmit lappuses, nāca vilšanās: „mans **pasauli pārvarētājs** gars plivinājās kā iezbiedēts putns". Pa daļai atkārtodams autores vārdus, es gribētu viņai teikt: „ja ir dzīve ārpus nāves" un ja arī tur ir kāda rakstīšana un rakstu lasīšana, tad lai viņa, aiz mīrsdama nelaimīgo gadījumu ar Hēsiodu (kur vainīgi bijām es un Hēsiods), rūpējas turpmāk par savu labo stilu un vairās tādu konstrukciju kā nupatējā, kur darītāja vārds stāv ar papildinātāju akuzatīvā.

Ko redzu, ak vai, „arī tu Brūt"! Tu, kas Latvijas universitātes laikā bieži sūdzējies, ka valodnieku ietekmē esošie reva daktori, korrekori un korrektrises, labodami Tavos manuskriptos valodu, sagrozot arī Tavas teiktās domas, tagad arī pats esi pārgājis novātoros. Tavu filozofisko valodu es vairs nepazīstu, kad lasu šādu teikumu: „No šī sējuma mēs redzam, kā Solovjevs nonācis pie savas oikumēnisāks, **visu pasauli aptvērējas** kristīgās baznīcas idejas." Jeb vai kāds tev arī šoreiz būtu noderīgis pārestību, bez Tavas atļaujas sagrozīdams Tavus rakstus?

Šādu konstrukciju lietotāji varbūt atsauksies uz profesoru Endzelīnu, kas savā Latviešu valodas gramatikā (134.§) atzīmē, ka „verbālā daba šiem darītāju vārdiem ir tik dzīvi izjūtama . . ., ka **tiem dažkārt var būt objekts tai pašā locījumā, kā attiecīgajam verbam".** Bet J. Endzelīns te izsakās diezgan piesardzīgi, pielikdams vārdu „dažkārt", lai lasītājs nedomātu, ka šāda konstrukcija ir normāla. Meklēdams tai apstiprinājumu tautasdziesmās, atradu pagaidām tikai vienu piemēru: „pulši naidu turētāji", bet variantā lasāms arī „naida turētāji".

Turpretim viss lielais vairums tautasdziesmu pazīst tikai konstrukciju ar ģenitīvu, piem.:

1. Darītāju vārdi ar -ējs:
Mātei maizes devējiņš, 37064.
Viena dubļu bridējiņa,
Otra maizes cepējiņa, 36028.
Mīļu vārdu devējiņa, 4189.
2. Darītāju vārdi ar -tājs;
Visa laba gribētāja, 3311.
Visu darbu darītāja, 4702.
Sīku rakstu rakstītāja,
Raibu cimdu adītāja, 37063
Jautra miega gulētāja,
Dižu dziesmu dziedātāja.
Ko tu dziedi, dziedātāja,
Mana brāļa gribētāja?

Un literārajā valodā vienmēr tikai tā ir runāts, piem., „visa laba devējs" (un nevis „visu labu devēju"), „debess un zemes radītājs" (un nevis „debesi un zemi radītāju"). Tāpēc nav nekādas vajadzības kultivēt šīs aplamās konstrukcijas ar akuzātīvu, kas tikai jauc valodu.

*

Agrāk runāja: „vainu mikstinoši apstākļi". Tagad divdabis ir nosvītrots un aizstāts ar darītāja vārdu: „vainu mīkstinātāji apstākļi", paturot tomēr no agrākās konstrukcijas akuzatīvu, kas bija legāls pie divdabja, bet ir nelegāls pie darītāja vārda.

(Turpinājums sekos).

Mūsu laikraksta
LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū. 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

ŪSIŅA NAKTS

Sestdienas skolas atbalstam

Šī būs pēdējā izrāde Toronto, tā notiks sestdien, 13. februārī, pl. 8 v., Sv. Andreja baznīcas telpās.

Šis etnografiski vērtīgais un labi sagatavotais B. Senkēvičas un F. Lintiņa uzvedums ar mākslinieka O. Grebžes jaukajām dekorācijām jau piedzīvojis 2 izrādes Toronto un arī ASV, gūstot labu atsaucību.

Ūsiņa nakts pēdējā izrāde tiek rīkota sestdienas skolas atbalstīšanai; skolas saime visus laipni gaidīs pavadīt dažas patīkamas stundas latviskā gaisotnē, reizē ar to materiāli atbalstot skolu.

UGUNSKRISTĪBAS „SAPLĒSTAI KRŪZEI" KLĪVLENDĀ

O. Krolla Teātra studijai viesojoties Klīvlendā, sākumā izpaudās tēlotājos satraukums, kas otrā cēliena ārēji bija pilnīgi dzēsts. Ja sākumā pavidēja daža lieka pauzīte, tad tālāk spēle rītēja raitāk, un arvien vairāk saistīja kuplo klausītāju saimi. Padomnieku tēloja jaunais aktieris Uldis Ievāns, kam iznāca laba saspēle ar jau labi pazīstamo aktieri Eriku Leimani (no Milvokiem). Režisors Vilis Eizāns savu Sveces lomu sniedza atturīgu, bet arī šādā neuzkrītošā tēlojumā labi parādīdams intrigas gājienu pret savu priekšnieku, tiesnesi Ādamu. Nellijas Krenģeles rokās bija dota niknās Martas loma, kas apsūdzēja savas meitas līgavaini krūzes saplēsēnā. Ruta Eičenfelde skatītājus pilnīgi pārliecināja visās sarežģītajās izdarības nakts melnumā. Jauno zemnieku savaldīgi tēloja Laimonis Krenģelis, bet kustīgo kalponi Grietu — Inese Strautnieka, kas ar šo lomu no jaunmiešu teātra nonākusi lielo pulkā. Jāatzīst viņas labie dotumi, tāpat skatuvei piemērotais auguma. Brigitas lomā redzējām Skaidrīti Ilsteri. Viņas tēlojums bija labi pārdomāts, grims un izdarības teicami piemērotas okšķerīgai sādžiniecei. Vispār jāatzīst, ka grims bija teicams, ko savukārt vēl pasvītroja īpatie Holandes kostīmi, kurus pēc mākslinieka Arnolda Šimaņa metiem bija gatavojusi Kristīne Ozola.

Režisoram Vilim Eizānam nav bijis viegls darbs lugu iestudējot, un jātencina par viņa neatlaidību un pūlēm. Mākslinieka A. Šimaņa dekorācijas teicami izcēla Holandes tiesneša telpu.

Izrādi skatītāji uzņēma atzinīgi un suminēja aktierus ar ziediem un aplausiem. Teātra vaditājs pateicās klīvlendiešiem un izpildīja vecu tradīciju, ko pasācis kopš 1920. g., kad nodibinājis pirmo ceļojošo teātri brīvajā Latvijā, kuru vadīja mākslinieks Ed. Brencēns, — proti — pēc pirmizrādes pateikties visam ansamblim. Šo tikumu viņš bija paņēmis līdz uz Nacionālo operu, kad pildīja tur inspektora pienākumus, to viņš darīja Vācijā un turpina arī Amerikā. Viņš pasniedza režisoram grāmatu veltī, bet ansamblim ziedus.

Pie Latviešu biedrības dāmu klātā galda b-bas pr. R. Vilumsons cildināja teātra vaditāju, kas joprojām turpina saistīt trimdiniekus latviešu kopībā, un pateicās aktieriem. Rakstnieks Emīls Skujenieks savā runā apliecināja ilgo draudzību ar Otto Krollu un vēlēja tam vēl ilgu mūžu. Uz runām atbildēja Krolls, pateikdamies visiem darba veicējiem un dāmām. Ienākot un atstājot telpas, publika suminā ja sirmo teātra vaditāju un viņa saimi. T. O.

TUVOJAS MODERNO DEJU FESTIVĀLS

Pirmais moderno deju festivāls Toronto notiks 25. februārī, „The Concert Hall" telpās, 1021 College ielā pie Dovercourt Rd., plkst. 8.30 vakarā. Šajā deju parādē, kurā bīs solo dejas, divdejas un ansambļu uzvedumi, piedalīsies arī Biankas Roges deju studija ar saviem audzēkņiem. Pēdējie izpildīs divus jauniestudējumus — „L a Cathedrale Engloutie" un „Elegy to a Statue". Augšminētajā festivālā vēl piedalīsies lietuviešu J. Kvietisa laikmetīgo deju ansamblis un citas kanadiešu moderno deju trupas. Ieeja pieaugušiem $1.50 no personas; bērniem, līdz 12 g. — $0,75.

ASV LATVIEŠU SKAUTIEM JAUNS PRIEKŠNIEKS

Ik pēc 2 gadiem ASV pilntiesīgie latviešu skautu vaditāji aizklātās vēlēšanās pārvēl jendas priekšnieku. Pēdējās šāda veida vēlēšanu komisija, beidzās 23. janvārī, konstatējot, ka ar balsu vairākumu par ASV latviešu skautu priekšnieku ievēlēts vad. A. Artmanis no Kalamazū.

A. Artmanis skautu gaitas sācis 1930. gada 1. februārī Līgatnē. Vēlāk turpat darbojies kā vienību priekšnieks un novada mazskautu vecākā amata izpildītājs. Trimdas posmā Vācijā bijis mazskautu inspektors un vaditāju sagatavošanas kursu vadībā. Skautu gaitas atsācis ASV 75. Jelgavas skautu vienībā Kalamazū. 1958. gada 23. augustā ievēlēts par ASV 3. skautu novada priekšnieku, atkārtoti par novada pr-ku ievēlēts arī 1959. g.

Vad. A. Artmanis ir arī vietējā amerikāņu apgabala skautu inspektors. Vm.

Tālivald's Dangavs

PAGODINĀJUMS ĶEZĀ

NOVELETE

VI

Bet palkavnieks, kas bija vairāk krievs nekā tās varas pieritējs, ar kuras ordeņiem bija izkārta šā polsterētā krūteža kā spilventiņš ar goda zīmēm uz ievērojama līka zārka, ātri apsvēra situāciju:

„Staļins taisa asins pirti. Čeka taisa asins pirti. Kam vēl vajadzīga asinssērga mūsu zemē?" Un paradis briesmu brīdī šaut roku pie cepures un atmuguriski attālināties, arī šoreiz sarkano virsnieks izrīkojās tāpat, it kā Vilibalds būtu kāds politbiroja loceklis vai, vismaz politiskais maršals, un pēc palkavnieka priekšzīmes atkāpās džipi un smagie auto. Tad plaukš! ordeņotais džipā, tas pāri uz otru ceļu, citi krievi pakaļ, un ceturtais sabiedrotais aizdrāzās kā velns pēc pakavnaglām uz elli, tā ka Igaunijas degakmeņa nafta vien nosmirdēja.

Vai nu vairs bija kādas šaubas, kas par vīru ir slimais? Un tāpēc amerikāņi nepiešāva slimajam tādu paspiepūli kā uzstumšanos vezumā, bet to maigi un viegli iemeta trohī kā bumbu basketbola kurvī.

Tikko jaunā vēsts par Staļina dēļu sāka virzīties gar karavānas vienu pusi, pa otro jau devās ziņkārīgie uz kolonnas galvu, lai tuvumā redzētu slavenību, izdarīdamies tā, it kā nāktu aprunāties ar pirmās mašīnas vīriem. Bet tā kā Vilibalda apskatīšanai pietika ar vienu pašu acu uzmetienu, tad citi skatieni krita večiņām un mātēm ar zīdaiņiem.

„Cik jocīga paraža krievu lordiem," nedomāja angļu leiboristi uniformās. "Pats ar sievu mātēm vienā aizgaldā, sievas citā," secinādami, ka tas ir tāpēc, lai zidaiņu kvikšana netraucētu lorda kunģi kontemplācijā.

Turpretim franči nonēmās pavisam ar ko citu. Saskaitīja, ka Staļina dēļam ir trispadsmit sievas un divdesmitviens bērns. Atrada, ka viena otra ir glutēm vienā aizgaldā, sievas citā," secinādami, ka tas ir tāpēc, lai zidaiņu kvikšana netraucētu lorda kunģi kontemplācijā.

Turpretim franči nonēmās pavisam ar ko citu. Saskaitīja, ka Staļina dēļam ir trispadsmit sievas un divdesmitviens bērns. Atrada, ka viena otra ir glutēm vienā aizgaldā, sievas citā," secinādami, ka tas ir tāpēc, lai zidaiņu kvikšana netraucētu lorda kunģi kontemplācijā.

Turpretim franči nonēmās pavisam ar ko citu. Saskaitīja, ka Staļina dēļam ir trispadsmit sievas un divdesmitviens bērns. Atrada, ka viena otra ir glu-

Un šie arī klausīties bez pretenzijām! Jo pašiem runājot tikai angliski vai franciski, tiem prātā neienāca, ka Staļina dēls varētu runāt kādā citā un, ne savā valodā.

„Jūs, pusbibelītes, e . . . pelavnieki un . . . un prauli, jā, tasni prauli, haha!" Vilibalds sāka. „Es . . . cilvēks . . . vājiem spēkiem padzinu krievu, bet jūs — trīs soļus atpakaļ, tikko sarkanais vienu uz priekšu. Zaķapastalas un neprāši!"

„Vai, Vilibalda jaunskungs, rimstiet!" večiņas iegaudojās.

Bet ies tev Vilibalds, rimties, nē, tikai turpināt:

„Kam neļāvāt Ādolfam izkaroties, a? Krievs būtu lupatās. Kam maisījāties starpā un tērējāties? Pēc tam kādam varēja iegrūst miljonus, lai Ādolfu nolaiž no pekām. Būtu lēts un prāta darbs. Un ko nu tagad, kad šā vairs nav? Kas sitīs sarkano? Resnītis, hihi! Tizlais, hihi! Vai citi pūpēži? Lika drusciņ pagaidīt! Gluži otrādi: — Kas ar suņiem gulstas, pielien blusām, reiz teica vecais . . . Un jūs ar krievu guldamies un celdamies esat aplaisti sarkanām blusām, kas drīz vien jau dancos častuškas Vašingtonā, Parīzē un Londonā, savējos gaidīdamas. Un ko tad?"

Spurksta jaunskugs, rimstiet tak, Spurksta . . .!" večiņas otreiz.

Vilibalds vairs nebija iespaidojams.

„Pie jums tik tā: kurš lielākus mēslus taisa, tam lielāka slava," Vilibalds turpināja. „Kauču ņemsim resnīti ar cigāru, lūk, . . ." un vēlēdamies illustrēt, ar piepūšanos mēģināja atdarināt britu bezzobaino lauvu.

„Yes, our Winny, That's allright," angļi nosaucās.

Bet piepūšanās sekas bija tās, ka Vilibaldam uz ātrāko no vezuma vajadzēja lejā braukt un laisties aiz suņuburkšķiem.

„Tas ir viss, kas paliks no resniņa, kad gaiss no tā izies," Vilibalds pareģoja atgriezdamies.

Pats saviem spēkiem uzticis augšā, vēl arī saīdzis, ka šoreiz neviens nav palīdzējis, Vilibalds norādīja ar pirkstu uz amerikāņiem:

„Un jūsu Ruzvelts, pusbibelītes . . ."

„Yes, Franklin Delano . . ." šie pievienoja.

„. . . ir visus Staļina briesmu un mēslu darbus pārvērtis odekolonā. Vairs nesmird, bet smaržo. Ar to nu visas pasaules raganas, melnas vai baltas, varēs ieziesties kā ar terpentiņu, kāpt uz slotas kāta un laisties uz Maskavu pie Ļeņina zārka, ceļgalus palocīt."

Večiņas smējās un sabiedrotie sekoja to priekšzīmei.

„Un jūs, musjē, jūs spranculi . . ." Vilibalds meklējās, ko teikt.

„Oui, oui, sans doute, nous sommes . . ." franči sāka čivināt.

„Jūs, kas stundu pēc kara jau esat sazagušies vīnu švābu pagrabos," runātājs turpināja, atradis sakāmo, „jums no saviem kauna darbiem jālien maisā. Lūk, ņemiet!" un piepešas labdarības aizrauts, ielika kāda francūža rokās maisu, kurā atradās gulammaisz ar apgāzto Jehovas liecinieka podiņu. „Liniet tik iekšā: tā jūsu īstā vieta, pelavnieki tādi, galīfē biksītes . . .!"

Večiņas un mātes palaida smejamo visā skaļumā, tad arī zīdaiņi un sabiedrotie.

Un šis draudzības apstiprināšanai franči atrada īsto brīdi raut vīna pusmuciņai spundi laukā. Pirmo ielējumu skārda krūzītē kāds francūzis pasniedza Vilibaldam, kurš, arī pačāpdams ik triecienā. Sevišķi ievērojot fūnerāliju tempu uz ciemu ielām, apaļām kā švābu galvas un cietām kā viņu akmeņainās sirdis. Kā ar vēja spārniem bija priekšā vēsts, ka cauri brauks kāds, kurš vienā augstumā ar Žukovu, Čerčilu . . . Tāpēc platmalītēm rokās, galviņām zemu jo zemu, švābi pasniedza Vilibaldam sūdzības un lūgumrakstus, kurus viņš arī pieņēma papīra trūkuma dēļ. Ik pie gastūža vai iedzeršanas pagrabiņa karavāna brīdi apstājās, pagaidīja, vai Vilibalds nekāps zemē, un atkal turpināja ceļu. Bet Vilibalds, reiz apjēdzis mutes neturēšanas svētību, vairs nedomāja par kāpelēšanu, tikai runāšanu. Un aizvestā cilvēku nīdēja izteicieni, kas pa šiem gadiem Vilibalda stūrainajā prātā bija novirpojušies kā oļi gar dolomīta klučiem Daugavā, nu spurdza dienas gaismā:

Dažs aizskrej pēc vilniņas, atgriežas apcirpts. / Cits tikai galotnē ticis, parāda, ka ir pērtiķis. / Bet gudrais ir briesmās neņems talkā ģeķus. / Jo viena sapuvusi ola piesmirdina visu / un / Viens velns velk otru kā žīds žīdu . . .

Domu krājuma vāki aizvērās, kad vakara saule vija ap Vilibalda galvu zeltainu kroni, it kā viņš būtu karalis, diktātors vai prezidents, kuŗa noriets tuvumā.

BEIGAS

FILMU Pasaule

JEVĢENIJS OŅEGINS

Samērā labus panākumus Toronto gūst filma — „Jevģenijs Oņegins", ko izrāda „Radio City" teātrī. Filmas pamatā ir Čaikovska opera drusku izpušķotā versijā. Ja kādam patīk romantiska un melancholiska mūzika un naivais angļu tulkojums, tad šī ir izdevība, kuŗu nevajag palaist garām. Vadims Medvedevs ir lielisks Oņegins, bet Ariadne Šengelaja — teicama Tatjana. Bolšoi opears solisti un orķestris izjusti interprētē Čaikovska mūziku, vienīgi vāja filmas uzņemšanas tehnika jūtami traucē mūzikālo plūdumu.

JAUNĀS DZEJAS U

Jaungaitnieku pē

Žurnāla „Jaunā Gaita" rīkotā literārā pecpusdiena Nujorkā, Baltijas brīvības nama, bija pulcinājusi samērā daudz pašu jaungaitnieku, to līdzskrejēju, neatkarīgo, draugu, nosmiešeju un vienu otru ziņkārīgo. Šāda veida sarikojumos tie visi ir nepieciešami, arī tie, kas ir pret dažām jauno izdarībām.

Godā turot tautiskās tradicijas un iepriecinot velinos apmeklētājus, sarikojumu nelesāka parastā laikā. Valters Nollendorfs, vistālāko ceļu braukšais jaungaitnieks, sarikojumu atklāja ar īsu un jauku uzrunu (tautiski īsu) un iepazistināja ar autoriem. Visi aicinātie dzejnieki un rakstnieki nebija varējuši ierasties, piem., Jānis Klāvsons, Mudite Austriņa un Astrida Ivaska. Klāt neesošo darbus izteiksmigi nolasīja jaunā, ļoti simpatiskā aktrise Rasma Birzgale, kas bija mērojusi pat tālo ceļu no Bostonas.

Astrida Ivaska atklājās „Dziesmā" — vārdi, mani mīļie veļi. Baiba Bičole patika „Pilsētnieku maltītē", kur pat dzeltenās pienenes, pasniegtas zālāja šķīvī, ir baudāmas. Rita Gāles dzejā ieskanējās „Nepārdomātas pārdomas" — prātojums par mūžīgo dzīvošanu pukēs, kviešos un Ziemassvētku sniegā.

No nesenā Eiropas ceļojuma Andra Kadile bija pārvedusi ciema kukulim stāstu par mākslinieku, kas, pēc ilgiem gadiem atgriezies Kapri salā, nevar vairs atrast vīnam seno, jauno dienu garšu. Mudītes Austriņas stāsts radīja nesodienas sajūtu. Tas rādījās būt baletīgs pārdzīvojums, kur materijal un fizikas likumībai aiznākamības pieskaņa. Dzintars Freimanis iepriecināja klausītājus ar savām problēmām: lasīt uzrakstīto vai neuzrakstīto noveles pusi. Nolasītajā noveles daļā jauns profesors, kādas nenoskaidrojamas nojautas mudināts, nakti dodas miglainā ezerā. Brīnumainā kārtā arī viņa tur atrodas. Ko viņi darīja un darīs, to varēšot noskaidrot otrā noveles daļā, kas iznākšot „Jaunajā Gaitā".

Linards Tauns bija ieradies ar „Nujorkas suni". Klausītājiem patika arī „Boņemiešu kāzas", ko apliecināja jūsmīgie aplausi. Linardu un viņa dzeju mīl.

Gunars Saliņš ir reizēm smēdējs, bet viņš zina, par ko smej. To parādīja viņa garais dzejojums „Izbēgušie". Šķiet, ka Saliņam nepatīk „vadlīnijas", vienalga kādā zemē. „Izbēgušajos" viņam labpatīcis labās un pieklājīgās sabiedrības uzskatus ielikt brīvības „Ak, dels, ka bai! Bet mes ņemsim trimd jauno smaku un liek sava mucas atsau saulei priekšā.

Jānis Krēsli mu, kā uz pas venieša, pied acīm, kas tālu ka Krēsliņam ties ar lasīšan un īpatnēji k ta glezna pasl tverta.

Jānis Klāvs ja apprātojis atpestīšanas p cilvēkam krist samierināties ņu? Tās ir l mēģina risinā

Īpatnējs st Nollendorfam paskaidrojum

(17. turpinājums)

Žanis melnsprogaino galvu bija jau iebāzis stūma caur piedurknēm rokas. „Dabūsi visu kāro. Ja tikai man prāts būtu mierīgs, ka garlaicības nebeidzies nost."

Lēnīte ar zaļgani dzeltenīgajām acīm pē tijās virā, kā galva patlaban gan nebija r tā tad izpētījama), pazudusi baltajā kreklā. viņam to tagad? Varbūt nu bija visizdevīg lai atklātu noslēpumu? Kā redzams, tad Ža vairāk norūpējies tieši par to, ka viņai būs j darbībā pilnīgi vientuļai. Ja tagad viņš uzzi mēr viņai kaut kas būs darām, varbūt tad piekāptos. „Žanit, mīļais, tu taču, aizsedam atstādams mani te vienu, justos daudz labā ka es te arī ko daru — mācos vai strādāj

„Ko tad?" caur kreklu atskanēja aizdom

Lēnīte drošības labad nolika kafijas krū uz galdiņa, ko Žanis no kazarmās atrastajie sanaglojis, lai maizi nevajadzētu turēt uz pievilka krūtis ar gaisu kā sagatavodamās nai. „Redzi, tu vari būt pilnīgi mierīgs — būs daudz ko darīt, lai nejustos vientuļa u mācīšos lomu."

Izbāzis no krekla melnīgsnējo galvu, Ž bināts un aizdomās gruzdošām acīm ska sievā, kā likās, nemaz vairs neapbrīnodams kailumu: „Tu mācīsies lomu? Kādu lomu? lomu?"

„Nometnē mums pašiem būs teātris, sap teātris, piedzīvojušu mākslinieku vadībā —

10% ATLAIDE PASREIZĒJIEM PASŪTĪNĀJUMIEM.
V. KUČĀNS,
kungu drēbnieks,
120 FERRIER AVE., TORONTO, (pie Danforth un Pape Ave.).
Tel. HO 1-5891.

KĀRLI, JĒKABA dēlu,
ZEMĪTI, dz. 31. 5. 25.
Smiltenes Jaunrūnēnos,
meklē māte,
Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt: DV CV, 21.a, MÜNSTER, GREVENERSTRASSE 69 - 3, GERMANY.

MŪSU LITERĀRO DU (6)

bildes"; „bažas modinātājs raksts"; „sārtu un zeltainu noreibumu solītājas pudeles".

Šādas konstrukcijas tagad sākuši lietot pat mūsu labākie rakstnieki un rakstnieces. Mūsu cienījamā teātra kritiķe, piemēram, raksta: „godu aizkārējs konflikts". Bet tālāk tai pašā rakstā: „pasaules slavu ieguvušais zinātnieks". Ja aktīvajam pagātnes divdabim ar -is/-ušais atļauts pieņemt akuzatīvā stāvošu papildinātāju, tad nebūtu iemesla to liegt arī tagadnes divdabim ar -oš/-ošais.

Nesen sāku lasīt pasaulē tagad pazistamās mūsu esejistes jaunāko grāmatu un nopriecājos par autores skaidro valodu. Bet kad biju izlasījis pāris desmit lappuses, nāca vilšanās: „mans pasauli pārvarētājs gars plivinājās kā iezbiedēts putns". Pa daļai atkārtodams autores vārdus, es gribētu viņai teikt: „ja ir dzīve ārpus nāves" un ja arī tur ir kāda rakstīšana un rakstu lasīšana, tad lai viņa, aiz mīrsdama nelaimīgo gadījumu ar Hēsiodu (kur vainīgi bijām es un Hēsiods), rūpējas turpmāk par savu labo stilu un vairās tādu konstrukciju kā nupatējā, kur darītāja vārds stāv ar papildinātāju akuzātīvā.

Ko redzu, ak vai, „arī tu Brūt"! Tu, kas Latvijas universitātes laikā bieži sūdzējies, ka valodnieku ietekmē esošie redaktori, korrekori un korrektrises, labodami Tavos manuskriptos valodu, sagrozot arī Tavas teiktās domas, tagad arī pats esi pārgājis novātoros. Tavu filozofisko valodu es vairs nepazīstu, kad lasu šādu teikumu: „No šī sējuma mēs redzam, kā Solovjevs nonācis pie savas oikumēnisāks, visu pasauli aptvērējas kristīgās baznīcas idejas." Jeb vai kāds tev arī šoreiz būtu nodarījis pārestību, bez Tavas atļaujas sagrozīdams Tavus rakstus?

Šādu konstrukciju lietotāji varbūt atsauksies uz profesoru Endzelīnu, kas savā Latviešu valodas gramatikā (134.§) atzīmē, ka „verbālā daba šiem darītāju vārdiem ir tik dzīvi izjūtama . . ., ka **tiem dažkārt var būt objekts tai pašā locījumā, kā attiecīgajam verbam**". Bet J. Endzelīns te izsakās diezgan piesardzīgi, pielikdams vārdu „dažkārt", lai lasītājs nedomātu, ka šāda konstrukcija ir normāla. Meklēdams tai apstiprinājumu tautasdziesmās, atradu pagaidām tikai vienu piemēru: „puiši naidu turētāji", bet variantā lasāms arī „naida turētāji".

Turpretim viss lielais vairums tautasdziesmu pazīst tikai konstrukciju ar ģenitīvu, piem.:

1. Darītāju vārdi ar -ējs:
Mātei maizes devējiņš, 37064.
Viena dubļu bridējiņa,
Otra maizes cepējiņa, 36028.
Mīļu vārdu devējiņa, 4189.
2. Darītāju vārdi ar -tājs;
Visa laba gribētāja, 3311.
Visu darbu darītāja, 4702.
Sīku rakstu rakstītāja,
Raibu cimdu adītāja, 37063
Jautra miega gulētāja,
Dižu dziesmu dziedātāja.
Ko tu dziedi, dziedātāja,
Mana brāļa gribētāja?

Un literārajā valodā vienmēr tikai tā ir runāts, piem., „visa laba devējs" (un nevis „visu labu devēju"), „debess un zemes radītājs" (un nevis „debesi un zemi radītājs"). Tāpēc nav nekādas vajadzības kultivēt šīs aplamās konstrukcijas ar akuzatīvu, kas tikai jauc valodu.

*

Agrāk runāja: „vainu mīkstinoši apstākļi". Tagad divdabis ir nosvītrots un aizstāts ar darītāja vārdu: „vainu mīkstinātāji apstākļi", paturot tomēr no agrākās konstrukcijas akuzatīvu, kas bija legāls pie divdabja, bet ir nelegāls pie darītāja vārda.

(Turpinājums sekos).

10% ATLAIDE PASREIZĒJIEM PASŪTINĀJUMIEM.
V. KUČĀNS,
kungu drēbnieks,
120 FERRIER AVE., TORONTO,
(pie Danforth un Pape Ave.).
Tel. HO 1-5891.

KĀRLI, JĒKABA dēlu,
ZEMĪTI, dz. 31. 5. 25.
Smiltenes Jaunrūnēnos,
meklē māte.
Ja kāds par viņu ko zināt, lūdz rakstīt: DV CV, 21.a, MÜNSTER, GREVENERSTRASSE 69 - 3, GERMANY.

JAUNĀS DZEJAS UN BOLES SKURBUMĀ

Jaungaitnieku pēcpusdiena Ņujorkā

Žurnāla „Jaunā Gaita" rikotā literārā pēcpusdiena Ņujorkā, Baltijas brīvības namā, bija pulcinājusi samērā daudz pašu jaungaitnieku, to līdzskrējēju, neatkarīgo, draugu, nosmejēju un vienu otru ziņkārīgo. Šāda veida sarīkojumos tie visi ir nepieciešami, arī tie, kas ir pret dažām jauno izdarībām.

Godā turot tautiskās tradīcijas un iepriecinot vēlīnos apmeklētājus, sarīkojumu neiesāka parastā laikā. Valters Nollendorfs, vistālāko ceļu braukušais jaungaitnieks, sarīkojumu atklāja ar īsu un jauku uzrunu (tautiski īsu) un iepazistināja ar autoriem. Visi aicinātie dzejnieki un rakstnieki nebija varējuši ierasties, piem., Jānis Klāvsons, Mudīte Austriņa un Astrīda Ivaska. Klāt neesošo darbus izteiksmīgi nolasīja jaunā, ļoti simpatiskā aktrise Rasma Birzgale, kas bija mērojusi patālo ceļu no Bostonas.

Astrīda Ivaska atklājās „Dziesmā" — vārdi, mani mīļie veļi. Baiba Bičole patika „Pilsētnieku maltītē", kur pat dzeltenās pienenes, pasniegtas zālāja šķīvī, ir baudāmas. Rita Gāle dzejā ieskanējās „Nepārdomātas pārdomas" — prātojums par mūžīgo dzīvošanu puķēs, kviešos un Ziemassvētku sniegā.

No nesenā Eiropas ceļojuma Andra Kadile bija pārvedusi ciema kukulim stāstu par mākslinieku, kas, pēc ilgiem gadiem atgriezies Kaprī salā, nevar vairs atrast vīnam seno, jauno dienu garšu. Mudītes Austriņas stāsts radīja nešodienas sajūtu. Tas rādījās būt baletīgs pārdzīvojums, kur materijai un fizikas likumībai aizmākamības pieskaņa. Dzintars Freimanis iepriecināja klausītājus ar savām problēmām: lasīt uzrakstīto vai neuzrakstīto noveles pusi. Nolasītajā noveles daļā jauns profesors, kādas nenoskaidrojamas nojautas mudināts, naktī dodas miglainā ezerā. Brīnumainā kārtā arī viņa tur atrodas. Ko viņi darīja un darīs, to varēšot noskaidrot otrā noveles daļā, kas iznāksot „Jaunajā Gaitā".

Linards Tauns bija ieradies ar „Ņujorkas suni". Klausītājiem patika arī „Bohēmiešu kāzas", ko apliecināja jūsmīgie aplausi. Linardu un viņa dzeju mīl.

Gunars Saliņš ir reizēm smējējs, bet viņš zina, par ko smej. To parādīja viņa garais dzejojums „Izbēgušie". Skiet, ka Saliņam nepatīk „vadlīnijas", vienalga kādā zemē. „Izbēgušajos" viņam labpaticis labās un piekļājīgās sabiedrības uzskatus ielikt brīvības delegātu mutēs: „Ak, dēls, kā tu nodevies lopībai! Bet mēs tevi glābsim: uzņemsim trimdas kopībā — tik jauno smaku atmet, to smaku", un liek sava ceļa gājējam no mucas atsaukties: „Nestāviet saulei priekšā!"

Jānis Krēsliņš lasīja dzejojumu, kā uz pasauli skatās ar rūvenieša, piedošanu, rūjenieša, acīm, kas tālu un asi redz. Zēl, ka Krēsliņam ir iedaba ļoti steigties ar lasīšanu. Tā daža svaigi un īpatnēji krēslinieciski veidota glezna paslīdēja garām neuztverta.

Jānis Klāvsons „Lūgšanā" bija apprātošu grēkā krīšanas un atpestīšanas problēmas. Kas liek cilvēkam krist kārdināšanā? Kā samierināties ar savu sirdsapziņu? Tās ir lietas, ko Klāvsons mēģina risināt.

Īpatnējs stāsts bija Valteram Nollendorfam. Pēc viņa paša paskaidrojumiem, stāsta pirmdiglis atrasts kāda cietuma arhīvā.

Jaņa Turbada „Kēves dēla Kurbada" fragmentu uzdrikstējas nolasīt sarīkojuma vadītajs Nollendorfs. Katra ziņa Turbadam ir veikla valoda, un viņš labi pārzina latviešu mitoloģiju.

Beigās klausītājus manāmi sajūsmināja Roberts Mūks. Savu kapucinieša mūka mēteli plaši vaļā atsitis, viņš jūsmīgi noskandēja dzejoli, kurā ar lielām ceribām iet pie „viņas", bet viņa tikai runā un runā par sabiedriskām lietām un to vadītājiem...

Sarīkojuma telpu rotāja Rolanda Kaņepa glezna „Izvēlētie radinieki". Tāpat viņš gādāja, lai jaunās dzejas apskurbinātie tūdaļ neatskurbtu, pacienādams ar boli, kas lielajā traukā izsūnēja tik ātri, ka aptiekniekam dēlam Krēsliņam izmisīgā steigā trauks bija jāuzpilda, atšķaidot boli ar limonādi. Vēlēsim, lai tas tā nenotiktu ar jauno dzeju . . .

Ansis Ušlo.

UZAICINĀJUMS DZEJNIEKIEM

Latviešu dzejas attīstības un jaunrades veicināšanai un Zinaīdas Lazdas godināšanai pie Zinaīdas Lazdas Piemiņas fonda nodibināta „Zinaīdas Lazdas godalga". To piešķirs reiz par diviem gadiem par labāko šai laikā publicēto vai sacerēto latviešu dzejas krājumu resp. plašāku atsevišķu liroepisku darbu.

Godalgojamā darba izvēlei fonda valde izraudzījusi lietpratēju komisiju ar priekšsēdi red. Kārli Rabācu un locekļiem Jāni Grīnu, Jāni Andrupu, Valeriju Baltiņu un Rasmu Stnāti.

Pirmo reizi godalgu piešķirs š. g. 7. novembrī, dzejnieces nāves dienā, par labāko 1959.-1960. gados iznākušo vai sacerēto un komisijai iesniegto dzejas darbu.

Godalgošanai var iesniegt kā grāmatās iznākušus, tā arī vēl manuskriptā esošus dzejoļu krājumus resp. liroepiskus darbus. Godalgošanai domātie darbi iesniedzami ne vēlāk par š. g. 1. maiju, un tie adresējami lietpratēju komisijas pr-jam red. Kārlim Rabācam, 34 Marion St., Lynbrook, N. Y., U.S.A. Darbus var iesniegt kā apgādi, tā paši autori.

Šis paziņojums uzskatāms par oficiālu, un atsevišķus uzaicinājumus dzejniekiem nepiesūtīs.

1960. gada novembrī piešķiramās godalgas summa ir 500 dolaru.

Fonda valde atkārtoti lūdz visus nelaikes dzejnieces draugus, paziņas un bijušos skolēnus, kam būtu viņas vēstules, uzņēmumi vai uzrakstītas atmiņas par dzejnieci, darīt šos materiālus pieejamus Zinaīdas Lazdas Piemiņas fonda archīvam. Archīvu tagad vada Zigurds Ritmanis, adrese: 3700 S. E., Ellis St., Portland, Oregon, U.S.A. Nelausim materiāliem par dzejnieces dzīvi un darbu aiziet zudumā!

ZINAĪDAS LAZDAS PIEMIŅAS FONDA VALDE.

Arnolds Apse

KAIJU CIEMA VAKARJUNDA

Vai ciemam bēdu gana?
— Nāk vakars, vētra rimst,
Tik bangu dunēšana
Vēl jūrā nenorimst.

Raud krastā sīeva klusi.
Vai jūrai skumji tiek?
— Tā laivu atnesusi
Un ļaužu krāstā liek.

Pār ciemu klaigā kaijas.
Kad viņas klaigāt stās?
— Te katram viņu aijas
Ir pirmās — pēdējās.

Dūc priede vakarjundu
Un jūra atbild tai.
— Cik tuvu katrā stundu
Te cilvēks mūžībai.

Metropolitēna operas soliste viesojas Toronto

TSO KONCERTĀ

Pēc ilgāka laika torontiešiem bija atkal izdeviba dzrdēt Ņujorkas Metropolitēna operas solisti Viktoriju De Los Andželes (Victoria De Los Angeles). Šoreiz māksliniece piedalījās Toronto simfoniskā orķestra koncertā, diriģenta Valtera Suskinda vadībā.

Programmas pirmajā daļā De Los Andželes dziedāja trīs operu ārijas orķestra pavadījumā. Visvairāk pārliecināja Rozinas ārija — „Una voce poco fa" no Rosini operas „Sevilas Bārddzinis". Ja Boito un Guno operu ārijas bija mazāk izteiksmīgas, tad daļēji šeit vainojams arī orķestris, kas spēlēja savā nodabā, nedomājot daudz par operas stilu un mūzikālo frazējumu.

Pēc starpbrīža māksliniece atgriezās uz Masejā halles skatuves, lai interpretētu trīs Ravela poēmas. Šīni gadījumā jau bija panākts daudz labāks kontakts vakara solistei ar orķestri. Māksliniecei ir ļoti piemīliga un telcami skolota balss, kas plūst samērā brīvi divās oktāvās.

TSO šajā koncertā atestēja sevi vislabāk ar Rimski — Korsakova Šeherezadi.

Pirmatskaņojumu šīni koncertā piedzīvoja kanadiešu komponista Oskara Moravetca 2. simfonija, kas rakstīta divi daļās un ilgst ap 20 minūšu. Cerēsim, ka tā ar laiku atradīs dzirdīgas ausis ne tikai Kanadā, bet arī Savienotajās Valstīs.

A. K.

Viktors Dāle

SUDRABA MEDAĻA JĀZEPAM

VĀRDI, VELTĪTI JĀZEPA GROSVALDA PIEMIŅAI

Ir pagājis četrdesmit gadu, kopš mūris gleznotajs Jāzeps Grosvalds! Viņš šķīrās no dzīves 1920. g. 1. februāri 29 gadu vecumā.

Mes gājām vienā un tai pašā mācības iestādē — Rīgas pilsētas ģimnazijā, tikai dažādās klasēs. Rīgas pilsētas ģimnazija bija izcila mācības iestāde. Tā ir devusi gan latviešu tautai, gan arī vācu sabiedrībai ievērojamus zinātniekus, rakstniekus un sabiedriskus darbiniekus pat ar Eiropas vārdu. Piemīnēsim kaut tikai valodnieku J. Endzelīnu. Pilsētas ģimnazijas audzēkņu tani laikā bija ap 600. No tiem aptuveni 100 latviešu tautības ar tendenci skaitliski pieaugt.

Rīgas pilsētas ģimnazijas aulā marmora plāksnē bija iegravēti divu latviešu vārdi, kuri bija beiguši ģimnaziju ar medaļām: Jānis Pētersons ar zelta medaļu, vēlāk studēja teoloģiju Tērbatā, kur arī tika apbalvots ar zelta medaļu. Otrs bija Jāzeps Grosvalds, kas beidza ģimnaziju ar sudraba medaļu: kāds punkts bija pietrūcis, lai saņemtu zelta. Ģimnazijas laikā J. Grosvalds ieguva vispārējas plašas zināšanas, ko papildināja ar lielu centību.

Jāzeps Grosvalds bija arī mūzikāli ļoti apdāvināts. Latviešu audzēkņu rīta dievkalpojumā viņš veica ērģelnieka pienākumus. Ģimnazijas laikā mums bija kopējas gaitas, piem., pie grāmatu sējēja Tirzīša, kura grāmatsietuve toreiz atradās Romanova ielā (vēlāk Lāčplēša). Turp mēs nesām grāmatas, paši izmeklējot materiālu — ādas — kādā vēlējāmies iesiet attiecīgo grāmatu. Kas gan no vecākās paaudzes neatceras monumentālo Tirzīša figūru! Latviešu biedrības kori Tirzītis dziedāja basu — viņa stāvs katram dūrās acīs. Atceros, ka grāmatas Bodlēra „Launuma ziedi" iesiešanai izvēlējos cūkas ādu. Jāzeps Grosvalds, cik atceros, nodeva iesiet Vāltera Patera (angļu mākslas kritiķis) grāmatu par Renesanses māksliniekiem, ko vēlāk viņš iedeva man izlasīt.

Atceros gadījumu, kad kāda Latviešu biedrības sarīkojuma Lielā Vērmanes dārza, staigājot gar kosiem kupiem dārza kokiem, Jāzeps Grosvalds man skaidroja Fragonara gleznu enaimos parka attēlus; toreiz es maz ko zinaju par Fragonaru. Bija skaista vasaras diena saules norietā. 1908. gada pavasarī Jāzeps Grosvalds spoži beidza gimnaziju. Es biju iedomājies, ka viņš dosies turpināt izglītību universitāte, bet Jāzeps Grosvalds devās uz rietumiem, es pēc paris gadiem — uz Maskavu. Kāpreiz saņemu no Spānijas kartiti, rakstītu savdabīgā kaligrafiskā rokrakstā, kas bija raksturīgs Jāzepam Grosvaldam. 1910. gadā J. Grosvalds atgriezās Rīgā, jo bija jāpilda karadienests. Gleznotājs izvēlējās kavaleriju, kā brīvprātīgais iestājoties ulānu pulkā, kas bija stacionēts Volkovišķos, Polijā. Ulānu pulkā viņš sabija vienu gadu, atstājot pulku leitnanta pakāpē. Šis viens gads krievu armijā viņa glezniecībā nav atstājis redzamas pēdas, bet jātnieku dienestam viņš arī turpmāk palika uzticīgs, gan latviešu strēlniekos, būdams jātnieku izlūku nodaļā, gan Mesopotamijā angļu ekspedīcijas korpusā. Viņa gleznieciba mēs redzam diezgan daudz zirgu attēlu, šķiet, atbalss no dienesta kavalerijā.

Var jautāt: kāda bija vide, kur auga Jāzeps Grosvalds? Reti kāds latviešu māksliniecs ir audzis tik labvēlīgos apstākļos. Materiālā baze bija nodrošināta.

Mājas dzīve labklājība bija apvienota ar muzikas gaisotni, kas tika mērķa veicināja viņa talantu attīstību. Fridrika Grosvalda (Jāzepa tēva) gimeni var raksturot kā latviešu patriciešu gimeni, kur par visu dominēja gars, muzika, gleznieciba u.t.t. Ģimene bija pieci bērni, tad jau pieauguši. Vecākā meita Mērija Grosvalde, vēlāk apprecējusies ar māc. Grinbergu, dzīvoja Pēterpilī. Olgerts Grosvalds (brālis), tagad sūtnis Parīzē, studēja Minchenē. Mājās bija Lina, Jāzeps un Margrieta.

Bez pārspīlējuma var teikt, ka šīs ģimenes atvases visas bija „saindētas" ar mākslas tiekšmēm.

Grosvaldu ģimenē ik trešdienu bija „jour fix", kad bez kāda sevišķa ielūguma varējie ierasties uz pēcpusdienas tēju. Neretī tādu „jour fix" apmeklētājs biju arī es. Cik atceros, citās latviešu ģimenēs tai laikā tādas „jour fix" nebija. Fr. Grosvalda namā varēja sastapt gan tieslietniekus, gan teologus, gan citus zinātniekus, bet visvairāk gan mākslas pārstāvjus. Prof. Jāzeps Vītols, ieradies no Pēterpils, apmetās pie Grosvaldiem. Viņš bija Jāzepa Grosvalda kūms. Mājas un intimu draugu vidū Jāzepu Grosvaldu sauca vienkārši par „Joe". Šādā gaisotnē Joe nāca saskarā arī ar mūsu vecmeistariem gleznieciba: J. Rozentālu, V. Purviti, grafiķi R. Zariņu un citiem.

(Nobeigums 8. lpp.)

OTTO GREBŽES

gleznu skati atklāja 14. februārī, pl. 2 Ričmondhila publiskās bibliotēkas telpās. Izstāde būs atvērta līdz 28. februārim, darbdienās, izņemot trešdienas, no pl. 1—9 vakarā, sestdienās no pl. 10—5, svētdienās no pl. 2—5.

DAINIS MIEZĀJS POŠAS UZ KLĪVLENDU

Apdāvinātais jaunās paaudzes mākslinieks Dainis Miezājs, kas pirms pāris gadiem beidza Ontārio mākslas kolledžu ar gubernātora zelta medaļu, pēc vairākām sekmīgām izstādēm Toronto sakārtojis darba klāstu izstādei Klīvlendā, kur tā notiks no 21.—28. februārim A. Štauvera mākslas salonā, 10908 Magnolia Drive.

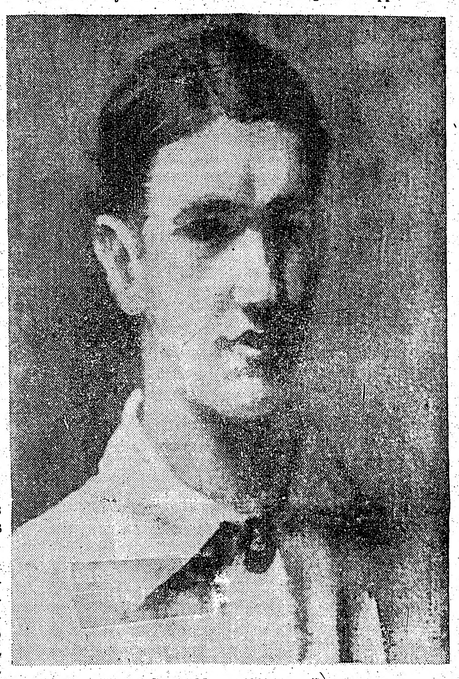

Jāzeps Grosvalds — 1944. g. pašportrets.

DRUPU REPUBLIKA

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

Fr. Milta vinete.

(17. turpinājums)

Žanis melnsprogaino galvu bija jau iebāzis kreklā un stūma caur piedurknēm rokas. „Dabūsi visu ,ko sirds tev kāro. Ja tikai man prāts būtu mierīgs, ka viena aiz gaļaicības nebeidzies nost."

Lēnīte ar zaļgani dzeltenīgajām acīm pētīdama skatījās virā, kā galva patlaban gan nebija redzama (un tā tad izpētījama), pazudusi baltajā kreklā. Vai pasacīt viņam to tagad? Varbūt nu bija visizdevīgākais brīdis, lai atklātu noslēpumu? Kā redzams, tad Žanis bija visvairāk norūpējies tieši par to, ka viņai būs jāpaliek bezdarbībā pilnīgi vientuļai. Ja tagad viņš uzzinātu, ka tomēr viņai kaut kas būs darām, varbūt tad saprastu un piekāptos. „Žanīt, mīļais, tu tačju, aizsiedams darbā un atstādams mani te vienu, justos daudz labāk, ja zinātu, ka es te arī ko daru — mācos vai strādāju."

„Ko tad?" caur kreklu atskanēja aizdomīga balss.

Lēnīte drošības labad nolika kafijas krūziti atpakaļ uz galdiņa, ko Žanis no kazarmās atrastajiem dēļiem bija sanaglojis, lai maizi nevajadzētu turēt uz grīdas, un pievilka krūtis ar gaisu kā sagatavodamās nopietnai cīņai. „Redzi, tu vari būt pilnīgi mierīgs — man mājās būs daudz ko darīt, lai nejustos vientuļa un atstāta. Es mācīšos lomu."

Izbāzis no krekla melnīgsnējo galvu, Žanis apstulbināts un aizdomās gruzdošām acīm skatījās jaunajā sievā, kā likās, nemaz vairs neapbrinodams tās skaisto kailumu: „Tu mācīsies lomu? Kādu lomu? Kas tā par lomu?"

„Nometnē mums pašiem būs teātris, saproti, latviešu teātris, piedzivojušu mākslinieku vadībā — Ojāra Lubāna un viņa sievas. Pavisam nopietna un kultūrāla lieta. Tu taču nebūsi pret kultūrū?"

„Nē. Bet kāds tai sakars ar tevi?"

„Es domāju, ka tevi tās iepriecinātu un pagodinātu . . . zinot . . . ka tava sieva ir spējīga . . . kaut ko var dot arī citiem . . . visiem nometnes latviešiem . . . Tādēļ es pieteicos Lubānu teātra ansamblī."

Ar kreklā paslēptu augumu, no kura līdz grīdai kailas vēl nostiepās vienīgi spalvainās kājas, Miedziņš satrūcies pietrūkās stāvus: „Leontīne, nekā tu nedosi, nevienam citam! Tu esi mana. Es nejaušu tev goroties staigāt pa skatuvi, lai virieši gīgināmi tevi ar acīm vai apēd. Varbūt tev publikas priekšā vēl vajadzēs atļauties sevi apkampt . . . un . . . un . . ."

„Žani, man kauns par tevi — tu esi kā liels bērns. Protams, es esmu un palikšu vienīgi tava. Tas tur uz skatuves būs tikai teātris, vienīgi izlikšanās māksla, saproti." Pienākusi un apkampusi vīru, Lēnīte tam aizrautīga iespiedās kreklā ar stāvajiem un cietajiem krūšu galiem.

Tas tomēr bija gaužām nepārdomāts un aplams solis, ne mazāka mērā neatmaidzinādams satraukto greizsirdības mocekli. Pavisam pretēji — satracināja vēl vairāk, liekot šai brīdī ķermeniski nojaust, ko varētu izjust arī tie citi, kas Lēnīti uz skatuves apkamptu, varbūt . . . varbūt pat skūpstītu. Nē, šo tiksmi viņš neatļaus pārdzīvot nevienam no savas Lēnītes. „Vai tāpēc kopā ar citiem man mierīgi būtu jāsēž un jāskatās, kā tevi uz skatuves kāds murca? Kā pati tu justos, ja es . . ."

Žanis nu samanīja Lēnītes krūtis nodrebam pavisam jautri — viņa ar valgu un siltu elpu tam smējās ausī, smējās tik nevainīgi priecīgu smieklu kā bērns: „Es smieklos raustītos un kutētu — tik lempīgs milētājs tu būtu."

Miedziņš no sievas apkampieniem izrāvās tā, it kā viņš būtu šais vārdos saklausījis ko aizdomīgu. „Tā tad — tu saki — gribi man sacīt, ka tevi es mīlēju lempīgi. Esi tais reizēs, kad es . . . esi varbūt pat slepus uzjautrināta smējusies . . . esi . . ."

„Muļķi, mans pinkainais muļķi, tu pats taču zini, cik daudz esmu bijusi tava, bezprātīga un neatjēdzīga, pavisam visa . . ." Lēnīte atkal piekļāvās vīram, šoreiz ar tādu neatvairāmu, aizvainotas milētājas apņēmību, ka Žanis padodamies krita kopā ar viņu. Viņi tak abi pavisam nesen bija precējušies, viņš citādi nevarēja.

Kad Lēnīte vēlāk uz Žaņa pamītrās pieres lodāja ar pirkstiem pa melnajām matu pinkām, viņš klusēdams klausījās un nerunāja pretī. „Lubāns ir nopietns un precējies cilvēks. Režisore būšot kundze un rādās jo stingra. Teica, lai nedomājot sanākt mēģinājumos jautri patriekties, vajadzēšot nopietni strādāt un mācīties. Jauno aktieru izglītošanai Pēteris Ērmanis lasīšot veselu lekciju ciklu par latviešu teātri. Tā tad, redzi, nekāda menģēšanās tur nebūs. Un pirmā lūga, ko mūsu teātris uzvedīs, būšot Blaumaņa Launais gars. Tu taču Blaumani zini. Nekādas samaitātu mīlētāju lugas viņš neraksta, tādas ar kaislīgu apkampšanos un skūpstīšanos. Tur meitenēm iznāk satikties vienīgi ar kautrīgiem lauku puišiem. Cik esmu kādreiz lasījusi, pats Blaumanis arī nodzīvojis godīga cilvēka mūžu, pat neticami godīga — palicis un nomiris puisi. Tu gan tā negribētu," Lēnīte šķelmīgi iesmējās.

Nē, par Blaumaņa godīgumu Miedziņam nebija ko iebilst. Viņš tikai izbiedēts iekliedzās, kad nevīļus bija paskatījies pulksteni: „Šķiltava pakulās! Vai tu maz zini, cik pulkstens? Man jāskrien pa galvu, pa kaklu, ja negribu nokavēt sarunāto darbu."

„Tu ņedrīksti nokavēt, Žanīt. Celies un steidzies! Saproti — tās manas jaunās kleitas, zeķu, varbūt arī jaunu kurpju dēļ. Vecajām punrgalos pirksti lien laukā. Un ja es spēlēšu tātri, kā tad ar tādām pa skatuvi . . ." Lēnīte pieskārās vīra plecam, lai izstumtu gulētāju no gultas, bet viņas palidzība nebija vajadzīga.

Žanis kā atspere uzsviedās stāvus un iemauca kājas biksēs, žvadzinādams siksnas sprādzi. Sieva ne mazāk steidzīga palīdzēja sasiet pieklājīgā mezglā kaklasaiti un pienesa svārkus, kamēr viņš aizsēja kurpes. Tā pāris minūšu laikā šoferis bija gatavs iešanai.

Uz sliekšņa, jau durvis atvēris, Miedziņš vēl brīdi apstājās un jautāja: „Kad īsti tie mēģinājumi notiks, pa dienu vai vakarā?"

„Vakaros."

„Labi, es arī tev iešu līdz," viņš jocīgā neveiklībā izgrūda.

Likās, kā Lēnītes galva aiz pārsteiguma izstieptos garāka: „Ko? Tu . . . tu . . . tu arī gribi teātri spēlēt?"

Žanis jau uzmanīgi kāpa pa laipām lejup. „Es gaidīšu tevi mājās," sieva vēl mīligi nosauca viņam pakaļ, paklidama tomēr pa pusei cerīga, ka izdosies viņu no teātra spēlēšanas atrunāt, ja viņš būtu tiešām to sadomājis.

Bet Miedziņš atskatīdamies tikko nezaudēja līdzsvaru un nenogāzās no laipas (tās būtu bīstams kritiens — tālu lejā uz gruvešu kaudzes) un viņa seja pārvērtās tā, it kā viņš skatītos spokā. Tak tā tur bija tikai paša sieva, ar kailajiem pleciem un krūtīm izliekusies laukā pa puspavērto durvju spraugu. „Leontīne, vai tu esi zaudējusi prātu — kaila! Ja tādu tevi kāds tagad ieraudzītu? Leontīne!"

„Visi vēl guļ — tik agrā stundā. Es neredzu neviena cilvēka," pietvikusi viņa atsmēja pretī, tūliņ gan pati, neuzmanībā atģidusies, atrāvās atpakaļ un aizcirta durvis. Tās iesitās Miedziņam acīs kā četrsturains balts plankums sarkanā ķieģeļu sienā. Un apmierinājies viņš atviegloti uzelpoja: „ Labi, ka tās tik augstu . . ."

***

„Vai adresi zini? Esi uz papīrīša to pareizi pierakstījis? Citādi nomaldisies pa pilsētu kā nabags un tupēsi atkal vaidēdams uz kāju potītēm," strupi noprasīja Puķukāposta kundze, kāpadama lejā kopā ar vīru pa astotās ēkas gaiteņa kāpnēm. Par godu lielajai dienai — pašu veikala atklāšanai, šorīt bija sevi piemēroti uzposusi, izgreznodama priekšpusi ar lielu baltu priekšautu un galvai apsējusi ne mazāk baltu lakatiņu. Viņa kā piedzīvojusi tirgotāja zināja, ka tirība un spodriba veikalā ir nepieciešama, lai iemantotu pircēju uzticību. Tad jau nu tagad redzēs, kā cilvēkiem patiks bradāt pa dzērāju pielaistīto grīdu Pelerīna tukšajā caurumā. Varbūt viņš pats pie spaiņa tur vēl guļ, — kur vakar dzēris, tur krītis. Konkurents būšot. Jāsmejas aklaīn zirgam.

„Jā, Emmucīt. Adresi zinu," mundri atsaucās Puķukāposts, pa nakti atpūtinājis kājas un stiepdams lielu diezkur izrautu piena kannu.

„Un dārgāko vīnu nepērc. Lētākajam vieglāk uzlikt augstāku cenu. Kas latvieši par vīna dzērājiem, ko daudz no labuma sapratīs. Dullumu galvā, cita nekā no dziriņas pļēguri negaida."

„Ņemšu lētāko, Emmucīt. Es jau pats tāpat biju domājis."

„Tad vīkšies, lai tieci pēc brokašķu laika atpakaļ. Vienam otram pēc sūkalainās kafijas sāks gribēties ko stiprāku. Pa tam es izlikšu uz soliņa veikala ārpusē kastes ar plūmēm, radīsiem un gurķiem, lai cilvēki redz, kas mums par frišu mantu."

Puķukāposts, kannu gar stilbiem dauzīdams, aizgriezās uz vārtiem, un viņa pati, smaidīga un pacilāta (ar balto priekšautu priekšā) aizsteidzās atslēgt veikalu. Tak atslēga tuklajā plaukstā pēc brīža tai nosvida slapja un krūtis zemi augstu paceltā baltā priekšauta saļuka: ko tur tas trakais Pelerīns darīja? Pie viņa garāžas durvīm bija piebraukusi vācietis smagā automašīna. Pāris jaunu zeļļu cēla laukā saini pēc saiņa un stiepa garāžā. (Turp. sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6212

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: atsevišķa 2 stāvu dubultķieģeļu, 8 istabu māja, 2 virtuves, moderna eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $16.900,-, iemaksa $2.500,-. Atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

BEECH RAJONĀ: atsevišķa 7 istabu māja, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Kopīgā cena $15.900,-, iemaksa $2.000,-. Atlikums uz jaunām izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - COXWELL: atsevišķa 6 istabu + 2 saules istabas, dubultķieģeļu māja, moderna eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $16.900,-, iemaksa $1.000,-, atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

UZTICAMIEM MAJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ

†

Mūsu mīļais cīņu biedrs, Atsevišķās jātnieku nodaļas
VIRSLEITNANTS

FRIDRICHS RIEKSTIŅŠ

dzimis 1894. gada 10. augustā Slokā, miris 1960. gada 22. janvārī Toronto, apbedīts 1960. gada 26. janvārī Riverside kapos Portarturā, Ontario.

Par viņu skumst

PULKVEŽA KALPAKA BATALJONA SAVIENĪBA.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā pie Bloor
tel. LE 3-3884, Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons

AUSTRA ŠMITS
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
IERIKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

Tel.: WA 1-9541 TORONTO mājās RO 3-2445
WALLY'S GARAGE
SPECIĀLISTI uz automatiskajām transmisijām, motoru pārbūvēšanā, vispārējos remontos.
5 Robert St. (pie College un Spadina)

MURRY'S DRUG STORE E. GALDINA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8469.
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

Gatavo uz pasūtījumu labas kvalitātes
STEREO - HI-FI
par stipri pazeminātām cenām.
Informācijai un demonstrēšanai zvaniet LE 5-4333, Toronto.

ARNOLDS
BĒRZIŅŠ
REALTOR
- Nekustamu īpašumu birojs: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali.
- Apdrošināšanas aģentūra: auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes u. t. t.
- Notariāta birojs: līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi, obligācijas, aizdevumi u. t. t.

316 HARBORD ST., TORONTO. TEL.: LE 4-8447.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO TEL. LE 6-6163
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
KERAMIKAS VAKARA KURSI IESĀCĒJIEM.

RAKSTAMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu burtiņu iekārtas uz izdevīgiem nosacījumiem un lēti piedāvā
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
Iznomā rakstāmmašīnas ar latviešu burtiņu iekārtu.

Apkuru un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

PAULA STRAZDIŅA
Kungu Frizētava,
1320 Bloor St., W.
(pie Lansdowne), TORONTO.

KLAVIERU BŪVETAJS

A. KLAVIŅŠ
skaņo, labo modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem.
90 London St., Toronto.
Tel. LE 3-8609.
Pastāvīgi krāj lietotas klavieres.

Jūsu DRĒBNIEKS ir
A. SILAVS
415 DUNDAS ST., E.,
Tel. EM 4-9989, Toronto.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

F. Rasay
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS,
133 Richmond St., W.,
Toronto 1, Ontario.
EM 6-8996 (darbā)
RO 7-5919 (mājā)

PRESES KONFERENCE PIGBRIDŽĀ

HAMILTONIEŠU KARNEVĀLS 13. FEBRUĀRĪ

Sakarā ar priekšā stāvošo lielo karnevālu Pigbridžā, kas notiks sestdien, 13. februāra vakarā, pašā Hamiltonas pilsētas centrā, kur gaidāms liels ļaužu pieplūdums ne tikai no Pigtaunas un citām mazākām apkārtējām pilsētām un ciemiem, vispārības labā, tautiešu informēšanai tika sasaukta preses konference, lai iztirzātu šo lielo notikumu. Bez Lampatāna, Pusmucas, Taisnības, Zēlastības un citām Pigbridžas izcilām personām piedalījās arī biedrības prks un informācijas nodaļas vadītājs.

„Mani kungi," sāka biedrības priekšnieks, „esam jūs aicinājuši, lai pārrunātu mūsu lielāko sarīkojumu Pigbridžā. Lai nerastos nekādi pārpratumi, lūdzu iesniegt jautājumus rakstveidā, pēc kam uz visiem jautājumiem iespējami izsmeļošas atbildes sniegs informācijas nodaļas vadītājs Juris Lakstīgala."

Pirmais jautājums bija: — Kad un kur notiks karnevāls Pigbridžā?

— Karnevāls notiks sestdien, 13. februārī, pl. 8,00 vakarā Royal Connaught hoteļa Kristallu zālē.

— Kas to rīko?

— Hamiltonas Dālderu Vācēju biedrība.

— Vai tas sāksies precīzi?

— Šis ir vienīgais sarīkojums Pigbridžā, kas sākas bez nokavēšanās un, tā kā iepriekšēja galdiņu rezervēšana nav paredzēta, tad, lai dabūtu labāko galdiņu, ieteicams ierasties jau stundu iepriekš, kā Latvijā, kad braucām ar zirgu uz staciju.

— Vai būs laba deju mūzika?

— Jā. Spēlēs labākā itaļu deju kapella ne tikai kanadiešu un amerikāņu, un itaļu deju gabalus, bet arī sudmaliņas un klimpiņpolku, par Vines valšiem nemaz jau nerunājot.

— Cikos karnevāls beigsies?

— Bennija beidz deju mūziku 11.45, bet par to nav ko uztraukties. Tie viesnīcas iekšējie noteikumi, kuriem visiem jāpadodas, bet katrs viens karnevālu var turpināt savā „rekrēšen rūmē", kur karnevāls parasti beidzas uz rīta pusi, kad visas zaldātu laiku dziesmas izdziedātas.

— Cik maksās ieeja no personas?

— $1.50.

— Kāpēc rīkotāji nav šķirojuši dāmas no kungiem?

— Loti vienkārši, — tāpēc, ka karnevālā dažkārt ir grūti pateikt, kurš ir kungs un kuŗa ir dāma . . .

— Un kāpēc maskas netiek ielaistas par drusku lētāku maksu?

— Tas tāpēc, lai laudis nepavedinātu uz blēdībām. Viens uzliek uz acim lārfu un pie kases cenšās iestāstīt, ka ir maskā, bet otrs par 5 centiem uz deguna uzlīmē leikoplastu, un arī saka, ka viņam ir maska uz deguna. Nopircis lēto biļeti, viņš iznāk no zāles ārā un atribūtus nodod savam draugam, kas atkal nāk par lētāku maksu iekšā, un tā biedrībai bankrots klāt. Pie tam katrai maskai ir cerības saņemt ja ne pirmo, tad katrā ziņā kādu no pārsteiguma balvām.

— Vai var ierasties arī ādama kostīmā?

— Bez šaubām, tikai ieteicams viņes lapu pagatavot no drēbes, jo citādi ziņkārīgie lapas var saplucināt un nonākt pretrunās ar likumu. Ieteicams šādām maskām ņemt līdzi arī apsildāmo krāsniņu.

— Vai maskām paredzētas godalgas, un kas tās piešķirs?

— Iepriekšējos gados maskām godalgas piešķīra nometnes „Rīga" īpašnieks. Jācer, ka viņš to neatteiksies darīt arī šogad, un visām labākām maskām paredzētas vērtīgas balvas.

— Vai paredzēta arī polonēze?

— Polonēzes nebūs, bet gan pl. 10,30 masku parāde.

— Vai šogad būs arī tradicionālais „Milas vēstnesis"?

— Par to prese klusē . . .

— Vai karnevālā var dzert un ienest pudelītes?

— Dzert var, ko tik grib un cik kabata nes, bet pašam dzērienus ienest uz visstingrāko noliegts. Tomēr pie viesnīcas durvīm kabatas neviens nekontrolē, un „mikiņi" nevienam līdz šim vēl nav atņemti. Pēc karnevāla beigām var salasīt gandrīz vai pusi simta mazus tukšus mikiņus. Gadās kādreiz arī kāds pilns . . .

— Vai viesnīcā ir dabūjamas istabas?

— Ja kāds jūtas noguris un nevar tik mājās, istabas var dabūt, cik tik grib, no $7,- līdz $15,- par istabu naktī.

— Vai paredzama arī Pigbridžas autora ierašanās?

— Sliktā ceļa un vājā spēkrata dēļ autora ierašanās nav gaidāma. Iespējams, ka ierodas kāds viņa ģimenes loceklis no Pigtaunas.

— Vai paredzētas arī goda kartes?

— Tās nav paredzētas, jo mazākā kļūda izsauc sarežģījumus, un cilvēkos rada lielmanības sajūtu.

Ar to arī noslēdzas preses konference Pigbridžā. Uz redzēšanos karnevālā 13. februārī Hamiltonā.

NEVAINĪBAS KALNGALS

Šie vārdi, diemžēl, nav teikti par kādu sievieti, bet — tasi kafijas. Tos teicis pazīstams vācu farmakologs, izvērtēdams cilvēku lietoto baudvielu kaitīgumu: „Salīdzinot ar alkoholu un nikotīnu, kofeīns ir nevainības kalngals. Tādēļ arī daļa ārstu pret savu pacientu vājību — izdzert tasi kafijas — visumā atļaujas piemiegt acis, izņemot gadījumus, ja pacients slimo ar viegli satraucamiem sirds nerviem vai augstu asins spiedienu. Turpretī sirdzējiem ar sirds muskuļu vājumu tase kafijas pat ieteicama kā labvēlīgs stimulants.

Par kafijas pupiņu ierosinošās iedarbības atklāšanu Eiropā ir pazīstams šāds nostāsts: Kāds etiopiešu gans ievērojis, ka kādu pēcpusdienu, kad lopi ganībās agrāk vienmēr sagūluši nu mierīgi gremojuši, tie satraukta nemiera pilni staigājuši apkārt un nevarējuši norimties. Un tad viņš pamanījis, ka lopi no kāda krūma saēdušies pupām līdzīgus augļus. Gans tad saplūcis pilnu riekšavu un aiznesis uz tuvējo klosteri. Mūki pupiņas sasmalcinājuši un aplējuši ar verdošu ūdeni. Tā iegūtais dzēriens tos padarījis mundrus, un pārsteigti mūki jutuši, ka pēkšņi kā ar roku tiek atņemta miegainība un nogurums. Ar to kafijas stimulējošā iedarbība bijusi atklāta, un tagad miljoniem kafijas dzērāju zina, ka tase kafijas uzbudina asinsrinķošanu un elpošanu, aizdzen nogurumu, rosina domāšanu un fantaziju. Tomēr arī ar kafiju, kaut tā ir mazāk kaitīga baudviela par alkoholu un tabaku, var sabeigt veselību, lietojot šo dzērienu pārmērīgos vairumos un iedzīvojoties bezmiegā.

Sko.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOSANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTIJUMI APDROSINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

VALUDI Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.,
HO 3-1008.

SPORTA PIEDERUMU VEIKALS
ART'S CYCLE & SPORTS
1945 Avenue Rd., Toronto. Tel. RU 2-6412.
Mednieku un makšķernieku piederumi.
SLIDAS. SLEPES. VELOSIPEDI.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-9911, Toronto.
☆ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
☆ Griezti ziedi. ☆ Ziedu sakārtojumi.
☆ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

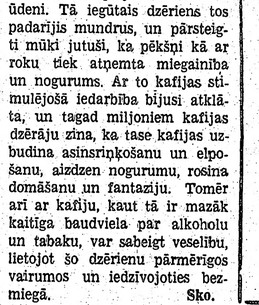

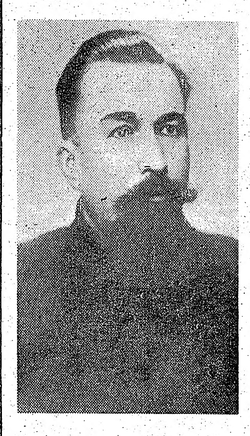

VECĀ ĀBERA PAKALPOJUMI
NOSŪTU UZ DZIMTENI NAUDU UN SAINĪŠUS.
Par katru $1.00 tur Rb. 10.00
$2.50 sūtīšanas izdevumiem jāpiemaksā vienīgi tad, ja nosūtāmā summa mazāka par $50.00. Sākot ar $50.00, jāpiemaksā nav ne cents. Nosūtīt var katru summu. Iznaksās bez kapeikas novilkuma. Pasta garantija!
Naudas saņēmējam jāuzdod pilns priekšvārds, skaidra latviešu burtiem rakstīta adrese. Ja grib kvīti — jāpievieno neapmarkota sev atpakaļ adresēta aploksne.
Sainīšos nosūtu tikai visvērtīgākās drānas un apavus.
Nosūtīt varu jebkuru preci, kādu tur vispār atļauts sūtīt. Arī medikamentus pie citām precēm vai atsevišķi. Taču nepieņemu pasūtinājumus uz pārtiku un uz tā saucamajiem lupatu, „X" un „standartsainiem". Sūtu to un tādu, ko katrs sūtītājs izvēlas pēc manis piesūtītajiem paraudziņiem, precēs attēliem un viņa paša vai mana apraksta un nosacījumiem.
Taču atsakos uzminēt Jūsu vajadzību. gaumi un maksāt spējas! Atsakos piesūtīt 12 6 lbs smagos katalogus, pēc kuŗiem pērku un pārdodu. Arī simtiem paraudziņus neizsūtīšu.
Jums pašiem skaidri un nepārprotami jāpasaka ne vien ko, bet arī kādu un kādam nolūkam gribat sūtīt, cik un par kādu apmēram cenu. Varat pielikt savus paraudziņus, bildes, lai mani informētu. Katrā ziņā jāpieliek sev atpakaļadresēta aploksne! To saņēmis, bez kavēšanās Jums parādīšu preci un pasacīšu cenu. Ne ko maisā pērku, ne ko maisā pārdodu! Pakalpošu akurāti.
Bankas garantēti čeki vai Money orderi izrakstāmi uz mana vārda un piesūtāmi uz manu adresi.
Alfreds Ābers
716 SO., SHERIDAN AVE.,
Tacoma 5, Wash., U.S.A.

HARVEY KEITH REALTOR
181 Eglinton Ave., E., Toronto.
HU 7-3333
BRUNO PURIŅŠ
TĒL. MĀJĀS HU 1-0181.
LEO VEVERIS
TEL. MĀJĀS RO 9-5049.

YONGE - DAVISVILLE: 7 istabu dubultķieģeļu māja, loti lielas un saulainas istabas; 2 modernas virtuves, ūdens - eļļas apk., liels dārzs, garāža. Iem. $5.000,- Atl. uz 1 obligāciju. Zvanīt L. VĒVERIM.
MOUNT PLEASANT - EGLINTON: 5 istabu dubultķieģeļu bungaļovs, moderna virtuve un vannas istaba, ūdens - eļļas apkure. Liels dārzs un garāža. Iemaksa $4.000,-. Atlikums uz vienu atklātu obligāciju. Zvanīt L. VĒVERIM.
YONGE - LAWRENCE: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, iebraucamais ceļš. Iemaksa $2.900,-, atlikums uz divām izdevīgām obligācijām. Zvanīt : B. PURIŅAM.
MT. PLEASANT - DAVISVILLE: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, garāža. Īpašums loti labā stāvoklī. Iemaksa $6.000,-, atlikums uz vienu ilgtermiņa obligāciju. Zvanīt: B. PURIŅAM.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI PLAŠĀ IZVĒLĒ VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93¼ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

BLOOR - SHERBOURNE ST.:
$2.000,- iemaksa 8 istabu mājai ar 2 virtuvēm un 2 vannas istabām. Lielas un gaišas telpas. Vērtīgs gruntsgabals. Viena atklāta obligācija uz 10 gadiem. Zvanīt J. Veisam, LE 5-4455 vai WA 5-5798.

DĀMU FRIZETAVA:
$1.500 iemaksa modernam dāmu friziersalonam ļoti labā rajonā; $12.000,- gada apgrozījums (pēc grāmatām). Salons pastāv šinī vietā jau 20 gadu. Vienreizēja izdevība. Tuvākai informācijai zvanīt J. Veisam, LE 5-4455 vai WA 5-5798.

PRINZ EDWARD - DUNDAS, W.:
$2.500,- iemaksa 7 istabu divstāvu atsevišķai ķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm un 2 vannas istabām. 4 istabas pirmajā stāvā. Otrs stāvs izīrēts par $75,- mēnesī. Garāža un dārzs. Klusā un labā rajonā. Zvanīt J. Veisam, LE 5-4455 vai WA 5-5798.

CENTRA RAJONĀ
$500,- iemaksa ar $8.500,- pilnu prasīto cenu 6 istabu mājai. Iebraucamais ceļš un garāža. Izdevīgs pirkums tam, kas pats var veikt mājas iekšējos remonta darbus. Zvanīt J. Veisam LE 6-0143 vai WA 5-5798.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail

LATVIEŠU PĀRTIKAS PREČU VEIKALS **LIDUMS** MEATS & DELICATESSEN
363 RONCESVALLES AVE., TORONTO. TEL. LE 2-8762.
(pie RONCESVALLES un HOWARD PARK).
AUGSTVĒRTĪGI PĀRTIKAS PRODUKTI. SVAIGA un ŽĀVĒTA GAĻA, ŠĶINĶI un DESAS. ● DAŽĀDI VIRTUVES RAŽOJUMI. KONSERVI, SIERI ● IMPORTĒTAS DELIKATESES EIROPIEŠU GAUMĒ. TĪTARI, VISTAS, ZOSIS u. c. mājputni, kā arī CŪKU ŠŅUKURI. RUPJMAIZE, SALDSKĀBMAIZE u. c. ● PIEGĀDĀJAM MĀJĀS. ●
MŪSU CENAS IR ZEMAS, tāpēc, ka visus gaļas izstrādājumus gatavojam paši savā gaļas un desu darbnīcā. SVAIGU GAĻU VIESIBĀM. Varam piegādāt katram dalībnieku skaitam.

TIKAI MASKĀS! TIKAI MASKĀS! TIKAI MASKĀS! TIKAI MASKĀS! TIKAI MASKĀS!
TORONTO LATVIEŠU STUDENTU KOPAS KARNEVĀLS
NAKTS LATĪŅU KVARTALĀ
Piektdien, 19. februārī, plkst. 20,00, Poļu zālē, 62 Claremont St.
LABA DEJU MŪZIKA. MASKU GODALGOŠANA.
ATSPIRDZINĀJUMI. IEEJA KUNGIEM $2,00, DĀMĀM $1,50.

C. G. TODD LTD
REAL ESTATE
Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.
418 MAIN ST., E., HAMILTON.
OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

MAMBO — SAMBA — RUMBA — JIVE — CHA - CHA
DEJU STUDIJA N. SCHWANEBACH,
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul), Tel. WA 1-4318, TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
FOXTROTU — LĒNO VALSI — VALSI — TANGO
PRIVĀTSTUNDAS
Auksta gaisa vēdināšana. ● Pieteikšanās un izziņa katrā laikā.

PASŪTINIET!
NĒĢI
170 gr. kārbiņa — 75¢
SKUMBRIA
170 gr. kārbiņa — 50¢
ŽĀVĒTI ZUŠI
200 gr. kārbiņa — 60¢
110 gr. kārbiņa — 45¢
ŠPROTES
150 gr. kārba — 25¢
105 gr. kārba — 20¢
Cenā ieskaitīta piesūtīšana.
Aploksnē, lūdzu, pievienojiet Money orderi vai čeku.
A. Rose IMPORT
10 WIDMER ST., TORONTO

MEKLĒJU DZĪVOKLI
— 2-3 istabas ar virtuvi.
YONGE - EGLINTON rajonā, vai to apkārtnē.
Zvanīt EM 8-0792, Toronto.

Jaunā mājā lēti
IZĪRĒJAMS
dzīvoklis pieaugušiem.
Tel. EM 4-0089, Toronto.

Danforth - Boadview raj.
IZĪRĒJAMAS
2 istabas un virtuve ar atsevišķu vannas istabu. Garāža. Zvanīt pēc pl. 6 v. Sestdienās un svētdienās visu dienu.
HO 3-5087, Toronto.

Bloor - Ossington rajonā
IZĪRĒJAMAS
viena vai divas nemēbelētas istabas un virtuve.
Zvanīt LE 4-0563, Toronto.

Gerrard - Greenwood raj.
IZĪRĒJAMA
viena nemēbelēta istaba un virtuve. Zvanīt pēc pl. 4 p.p.
HO 6-1215, Toronto.

Pape - Danforth rajonā
IZĪRĒJAMA
viena mēbelēta istaba. Uz vēlēšanos garāža.
Zvanīt HO 1-1767, Toronto.

College - Dufferin raj.
IZĪRĒJAMA
liela mēbelēta istaba 1-2 personām ar virtuves lietošanu. Parkošanas iespējas. Zvanīt vakaros.
LE 4-6171, Toronto.

Danforth - Broadview raj.
IZĪRĒJAMA
gaiša, gliti mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt pēc pl. 5 v.
HO 3-6501, Toronto.

Milda's FLOWERS
1597 BLOOR ST., WEST,
TĀLR. LE 6-2424, TORONTO 9, ONT.
● Mūsu speciālitāte: korsāžas, ziedi līgavām, galdu dekorējumi svinībām, ziedi un vainagi bērēm.
● Latviskās rotas, audumi, ādas izstrādājumi un keramika. Piegāde pilsētas robežās.
● Sagādājam ar 15% atlaidi vācu un angļu kristalla izstrādājumus.

VISĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

MANN & MARTEL Ltd.
REALTORS LTD.
A KAMPE 1499 Yonge St., WA 5-2131. mājās OX 1-8179,
piedāvā mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3 PROC. GADĀ.

MĀKSLAS SALONS
CREST FLORISTS
567 Mt. Pleasant Rd. — blakus Crest teātrim, Toronto.
Piedāvā:
● Visskaistākos un vissvaigākos ziedus — grieztus, ziedu sakārtojumus un tropiskus stādus.
Pasūtinājumus pieņem pa tālruni
HU 7-0491.
Pāri ziediem lielā izvēlē
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢINĀLDARBI
nesaistošai apskatei un iegādei pēc vēlēšanās.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 536 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.
Svētdien, 14. februārī četri dievkalpojumi: pl. 9.30 Bronksā, Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols; plkst. 1 Friportā, Kristus baznīcā māc. O. Gulbis, skolās draudzīgā aicinājuma akts; pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; pl. 5 p.p. Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. R. Zariņš.
21. februārī dievkalpojumi: pl. 2 dienā Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis;
pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš;
pl. 5 vak. Bronksas Sv. Toma baznīcā ticības māc. skolotāju konferences dievkalpojums.
Īpašs dievkalpojums studentu korporācijas Lettonia 90 gadu jubilejas vakarā, piektdien, 19. februārī, pl. 8, Sv. Paula luterāņu baznīcā, 313 West, 22. ielā, Manhatenā; piedalīsies prof. L. Bērziņš, prāv. A. Mitulis u. c. viesi; mūzika, īpašas lapiņas. Ielūgti visi.
Konfirmandu mācība sestdienās; pieteikušies 18 zēni un 14 meitenes. Iesvēte Pūpolu svētdienā.

DETROITA

Detroitas ev. - lut. latviešu Kristus dr. dievkalpojums svētdien 14. februārī, plkst. 2 p.p. Sv. Marka baznīcā (1045 E. Grand Blvd.). Prāv. A.Skrodelis.

ČIKĀGĀ,

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.
14. februārī, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11 dievkalpojums. Iesvētes mācība.
Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.
Māc. A. Sudars, 1030 — 39 Ave. Belwood, Ill.
Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.
Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420
Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.
Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs.
Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.
Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.
Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.
Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.
Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.
ua 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 40302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.
Svētdien, 14. februārī, pl. 11 no rīta dievkalpojums.
Svētdien, 21. februārī, pl. 3 p. p. dievkalpojums.
Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas gadskārtējs draudzes vakars ar bazāru un loteriju.
Svētdien, 28. februārī, pl. 11 no rīta dievkalpojums.
Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.
14. februārī, pulkst. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola, iesvētes mācība un Jauniešu kopas nodarbības.
21. februārī, plkst. 2 p.p. Trisvienības baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola un Jauniešu kopas nodarbības.
28. februārī, plkst. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola, iesvētes mācība un Jauniešu kopas nodarbības.
Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.
Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.
21. februārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skola.
28. februārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skola.
Bramptonā Latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums: 14. februārī, plkst. 1,30 p. p., Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.
Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.
Piektdien, 19. februārī, plkst. 7,30 vakarā jaunatnes grupas stunda — 109 Ferguson Ave., S.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.
Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGA

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 3 Ontario. Tel.: RE 3-3906

SADBERĪ.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. Os 3-3284.
Sadberijā svētdien, 14. februārī, plkst. 13 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.
Virdžinijtaunā svētdien, 21. februārī, plkst. 13 anglikāņu bcā dievkalpojums.
Norandā svētdien, 21. februārī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.
Timminsā svētdien. 28. februārī, plkst. 15 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēters, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 1-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.
14. februārī, plkst. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums.
21. februārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.
28. februārī draudzes jauniešu pulciņa sanāksme.
Māc. Arturs Voitkus, Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave., (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.
Svētdien, 14. februārī plkst. 1.00 p.p. Svētdienas skola, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums, plkst. 2.30 p.p. iesvētību mācību stunda
Svētdien, 21. februārī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums. Dievkalpojumu vadīs draudzes pārminderis R. Goba.
Ceturtdien, 25. februārī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.
Svētdien, 28. februārī, plkst. 1.00 p.p. Svētdienas skola, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums, plkst. 2,30 p. p. iesvētību mācību stunda.
Sestdien, 5. martā, Dāmu komitejas sarīkojums.
Svētdien, 6. martā, plkst 1.30 p. p. dievkalpojums.

ST. KATARĪNĒ

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.
Londonas latviešu ev. - lut. draudzē dievkalpojums 14. februārī, plkst 1.30 p.p., Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.
Sv. Katarīnes latviešu ev. - draudzē dievkalpojums 21. februārī, pl. 3,30 p. p., Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesās no dziesmu grāmatām.
Niagarā (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums ar dievgaldu 6. martā, pl. 2 p.p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos, pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
jūdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanas
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Jūs ietaupisit naudu un laiku ar

Alfred STIKUTS
Real Estate
uzticamiem pakalpojumiem Jūsu nekustamu īpašumu iegādē.
HU 1-0431. HU 1-7103.
189 BALLIOL ST., TORONTO 7.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm.
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākas. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

ELLAS PIEGĀDE APKURĒM. RU 3-6137.
Ellas sildītāji. Labošana, pārbūves no gaisa uz ūdens apkurēm. Pirmklasigs darbs ekspertu izpildījumā.
SACCO OIL CO. — 1798 AVENUE RD., TORONTO.
Informācijai kontaktējiet W. V. Oesen vai C. Szmettan. katrā laikā. Mēs runājam vāciski.

S. & G TIRE SERVICE
Dunlop — Firestone — Goodrich Dealer
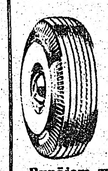
459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel. LE 4-6602
● VISĀDA VEIDA ZIEMAS RIEPAS.
● Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
● Mēs vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās.
Zemas cenas. Riteņu balansēšana. Garantēts darbs.
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

UNO MANKIN REALTOR

392 Danforth Ave., Toronto, HO 1-1114.

MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD

PĀRSTAVIS **K. KĀRKLINŠ**

Birojā HO 1-1114. Mājā HO 1-3766.

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

EGLINTON - BREMLEY: 5 gadi vecs, 6 istabu dubultķieģeļu bangalovs. Eļļas apkure. Moderna virtuve. Vannas istaba. Privāts iebr. ceļš un auto nojume. Labi uzturēts īpašums. 5% obligācija. Tikai dažas minūtes no veikaliem, skolām un satiksmes. Cena $17.500,-.

DANFORTH - LOGAN: Danforth ielā, labi ejošs gaļas un pārtikas preču veikals ar visu iekārtu. Cena $6.000,-.

BAYVIEW - EGLINTON: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja. Ūdens - eļļas apkure. Divas modernas virtuves. Divas vannas istabas. Iebraucamais ceļš un garāža. Cena $17.500,-.

IZKĀRTOJAM AIZDEVUMUS MĀJAS IEMAKSĀM BEZ ATLĪDZĪBAS PAR MINIMĀLIEM %%.

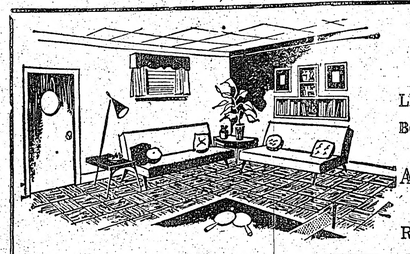

GRĪDU — GRIESTU — SIENU

TILES

LINOLEJI — TEPIĶI — KRĀSAS

Bezmaksas piegāde un aprēķini

Informācija latviešu valodā

ASPHALT SERVICES LTD.,

702 WESTON RD.

RO 9-4734 TORONTO RO8-4154

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Akadēmisko organizāciju kopa 15. februārī Vienības baznīcas [illegible] telpās, 60 Dennis Ave., S.E., plkst 7 v. aicinājusi Dr. Valdi Muižnieku no Kalamazu notiesāt referātu par tēmu: „Latviešu jaunatnes problēmas Savienotajās Valstīs." Pēc referāta debates un saviesīgs vakars. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Dr. Nikolajs Kažmers devies vienas nedēļas atpūtas atvaļinājuma uz Floridu. Maija mēnesī viņš paredzējis doties uz Eiropu, lai piedalītos vispasaules chirurgu kongresā Romā.

● Latviešu ev. - lut. Vienības draudzes padome, piedaloties jaunievēlētiem padomes locekļiem, 3. janvārī sanāca uz konstruēšanas sēdi. Līdzšinējam padomes priekšsēdim R. Vēlinam atsakoties kandidēt, par draudzes priekšnieku izraudzīja A. Rutmani, viņa vietnieku J. Andersonu, sekretāru K. Gulbi, kasieri J. Medni, finanču sekretāru J. Boķi, juridisko padomnieku H. Rūtumu.

Bez tam padomē vēl darbosies A. Rupmejs, S. Kļaviņa, A. Lapsiņš, R. Vēlinš, A. Zirnis, G. Liepiņš un P. Rītums, bet nekūstama īpašuma komisijā — R. Rītums, A.Redlichs un A. Rupmejs. Jaunievēlēto padomes locekļu un draudzes darbinieku ievešana amatos paredzēta 14. februāra dievkalpojumā, plkst. 10 no rīta pasu dievnamā, 60 Dennis Ave, S. E.

● Vakar tiešnesis Grand Rapidos 25. janvāri pieškīra ASV pilsoņa tiesības 19 latviešiem. Viena gadījumā līdz ar pavalstniecības mainu pieņemts arī cits uzvārds. Latvieši atkal bija otrā lielākā pavalstniecības ieguvēju grupa pec olandiešiem. Dokumentu izsniegšana paredzēta 26. februārī kādas amerikāņu baznīcas telpās.

● Inž. Viktora Miškes laulības ar Valiju Meierovics no Nukastles, Indiānas valstī, notika 30. janvārī Immanuela baznīcā. Laulības ceremoniju vadīja mācītājs Kr. Hermanis un goda sardzē stāvēja korporācijas Patria locekļi. Vedējtēvs bija V.Jurģis un viņa dzīvesbiedre. Kāzu viesības, piedaloties jo kuplam viesu pulkam, notika latviešu biedrības telpās, kur jaunajiem cela gaitniekiem apsveikumus nodeva Patria seniors un Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes priekšnieks magi iur. A. Jaunais, inž. O. Leimanis, M. Gaide, māc. Kr. Hermanis u. c. Bija bagātīgas dāvanas, ziedi un daudz rakstveida un telegrafiski apsveikumi. Lai piedalītos kāzu svinībās, daži bija mērojuši pavisam tālu ceļu no Kalifornijas, Floridas, Vašingtonas, D. C., Kanadas u. c. vietām. Jaunais pāris dzīvos Grand Rapidos.

● Vienības draudzes svētdienas skola 31. janvārī baznīcas apakšējā zālē bija rīkojusi Draudzīgā aicinājuma atceres aktu, kuru ievadīja skolas pārzine Z. Lapsiņa. Par Draudzīgā aicinājuma nozīmi runāja skolot. M. Gaide un jo sirsnīgus vārdus skolu jaunatnei veltīja skolot. P. Kļaviņš. Skolas bibliotēkai no draudzes padomes S. Kļaviņa nodeva vairākas grāmatas, bet no Daugavas Vanagu apvienības grāmatu nodeva J. Mednis. Grāmatu veltī saņēma arī referents M. Gaide. Draudzīgā aicinājuma aktu noslēdza skolot. P. Kļaviņa teiktie lūgšanas vārdi. V. Z.

BĒGĻI BĒGĻIEM . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

„Gaismas pili", kas kļuvusi jau par mūsu brīvības ilgu un ticības apliecinājumu.

Šķita, ka abām deju kopām krājums ir neizsmeļams — viena pēc otras mūsu acu priekšā risinājās gan Sešdancis, gan Brāļi's māsas dancināja, gan vēl daudzas citas.

Īstajā Draudzīgā aicinājuma dienā 28. janvārī Latvijas sūtnis K. Zariņš ar kundzi pēc jau ieviesušās tradicijas bija aicinājuši Latvijas sūtniecībā uz tasi kafijas latviešu sabiedriskos un kultūras darbiniekus. Šajā dienā sūtnis K. Zariņš kā Latviešu mājas komitejas goda priekšsēdis saņem visu latviešu sieviešu organizāciju kopīgi rīkotā Ziemassvētku tirdziņā iemantos līdzekļus kā dāvinājumu Latviešu mājai Almēlijā.

Latviešu mājas komitejas vārdā par dāvinājumu pateicās sūtnis K. Zariņš, novēlēdams arī uz priekšu labas sekmes šajā svētīgajā darbā.

Tā kā 28. janvārī — Kārļa dienā — iekrīt arī sūtnim Zariņam vārda diena, tad gavilnieku visu klātesošo vārdā ar sārtu ķelkes ziedu greznoja dziedātāja M. Daškevica.

Latvijas sūtniecības mājīgajās telpās un sirsnīgajā noskaņojumā bija izjūtams, cik daudz svešā zemē dod mūsu tradiciju piekopšana un seno tikumu uzturēšana; arī bēgļu gaitu grūtībās dzīvs ir latviskais tikums: „Dod, Dievini, otram dōt, ne no otra mīli lūgt!" A. L.

TORONTO CHRONIKA

No labās: Sv. Jāņa draudzes dāmu kom. pr-ce L. Lūse un loterijas vadītāja B. Tiltiņa. J. Kreiļa uzņ.

(Pārnesums no 2. lpp.)

Pagājušo svētdien Sv. Jāņa draudzes mājā, 200 Balmoral Ave., bija sanākuši ap 250 ciemiņu, kas pavadīja patīkamu svētdienas novakari, apskatot jauniegūtās mājas telpas, pēc kam pārrunās pakavējās pie draudzes damu komitejas cepumu un kafijas galdiem. Pats svarīgākais bija dāmu komitejas rīkotās loterijas izloze, kurā no 2.000 pārdotam lozēm bija 38 laimesti. Laimīgāko ložu īpašnieki bija: draudzes pad. pr-dis Z. Rūtenbaons (toto aparāts), I. Spēlīte (gleznu u. d. c. Loteriju vadīja E. Tiltiņa ar palīdzēm.

Loterija tika rīkota par labu jaunā dievnama fondam, ložu pārdošanu uzsāka pag. vasarā. Mantas loterijai saziedoja draudzes locekļi (ap $900,- vērtībā), un bija izpārdotas visas 2000 lozes (loze 50¢).

Dāmu komiteja ir ļoti pateicīga mantu ziedotājiem loterijai, ložu pārdevējiem un visiem, kas sekmējuši loterijas labu izdošanos!

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotā mantu loterijā, kas notika 7. februārī draudzes namā, 200 Balmoral Ave., laimējušas sekojošas lozes: 78, 190, 260, 347, 369, 382, 427, 494, 643, 664, 676, 735, 751, 770, 864, 991, 1026, 1030, 1086, 1108, 1197, 1300, 1306, 1320, 1323, 1434, 1444, 1649, 1684, 1724, 1855, 1856, 1857, 1863, 1887, 1897, 1937, 1987.

● Latviešu literatūras un mūzikas pēcpusdienu draudzes dāmu komiteja rīko Sv. Jāņa baznīcas sanāksmju telpās svētdien, 28. februārī, pēc dievkalpojuma. Pēc LNAK kultūras nozares vadītāja R. Bregžes ievadvārdiem, programmu izpildīs Alma Mača, J. Dzeguze, M. Bērziņa un A. Kivlenieks. Pēc tam pacienāšana.

● Sv. Jāņa draudzes kancelejā, sākot ar februāra mēnesi atradīsies draudzes namā, 200 Balmoral Ave. Mācītājs draudzes namā būs sastopams pirmdienās un piektdienās no plkst. 10 līdz 2 un no plkst. 7 līdz 9 vakarā.

● Meža darbinieku Kanadas kopas sanāksmē pag. sestdien DV namā piedalījās 8 kopas biedri. Kopa apvieno ap 30 meža darbinieku. Pie kopas darbojas palīdzības fonds. Rīkotas ekskursijas. Pārrunājot turpmākās darbības jautājumus, atzina, ka organizējamas ekskursijas kažokzvēraudzētavu un. mežu jaunaudžu apskatēm. Kopas līdzekļus nolēma noguldīt latviešu kreditsabiedrībā. N. Austriņš lasīja interesantu referātu „Mežkopis kā personība".

Par kopas pr-ku ievēlēja līdzšin. N. Austriņu, par kasieri — K. Grasmani, bet par sekretāru (līdzšin. P. Graudiņam atsakoties), — J. Kurpi. Rev. komisijā (līdzšin.) H. Zicmani un G. Kurciku.

● Baltijas tautu federācijas Kanadā kārtējā gada sapulcē līdzšinējais pr-dis J. Lejiņš sniedza pārskatu par pag. gada darbību. Sarīkots 14. jūnija sēru akts, kurā galvenais runātājs bija Kanadas parlamenta pr-dis R. Mičeners; noorganizēti 2 radioraidījumi.

23. augustā, (Ribentropa - Staļina pakta diena) noorganizēts radio raidījums (komentātors Rīds). Izdarīti iesniegumi valdībai diskriminēšanas jautājumā darba vietās un dažos ārpolitikas jautājumos.

Rotācijas kārtībā šogad prezidē lietuvieši, pr-dis J. Šimanovičus, pr-ža vietn. A. Luitsalu (igauņi). Latvieši pr-ža vietnieku izraudzīs vēlāk. Valdes loc. amatam no latviešiem izraudzīts J. Kalns.

Izdarīja sīkākus grozījumus statūtos; nolēma iesniegt memorandu valdībai TB akcijas lietā, jo tikai 100 TB slimo ģimenu ielaišana Kanadā atzīstama par nepietiekošu. Izteiks pateicību laikrakstam „Daily Star" par sniegto atbalstu bēgļu iecelošanai Kanadā. K.

JĀZEPA GROSVALDA PIEMIŅAI

(Pārnesums no 5. lpp.)

Dziedātāja Malvīne Grīnberga, kuru bieži koncertos uz klavierēm pavadīja Līna Grosvalde, arī bija biežs viesis Grosvaldu namā. Tāpat koncertu diriģents Georgs Šnevoigts, rakstnieks R. Blaumanis un citi.

Lielais dzīvoklis pašu namā Teātra (vēlāk Aspazijas) bulvārī atradās otrā stāvā. Tai pašā namā bija Neldnera mūzikāliju veikals. Dzīvokļa iekārta bija gaumīga. Lielajā zālē atradās koncertfliģelis un harmonijs. Pie sienām mūsu vecmeistaru darbi. Joe istaba, vidēja lieluma, bija sētas pusē, pret dienvidiem. Ieejot šai telpā, dvesa pretim Joe gaisotne. Mazliet mākslinieciskā nekārtībā. „Etwas Unordnung in Ordnung", kā saka Gēte. Te ar Joe satikās viņa draugi — jaunās paaudzes mākslinieki: K. Ubāns, V. Tone, N. Strunke, Johansons un daudzi citi, kurus Joe prata saistīt pie sevis. Tādā vidē auga un brieda Joe lielais talants. Ja Joe nebūtu pievērsies gleznieciebai, viņš varbūt būtu skaņradis.Joe patika toreiz vēl nepopulārā džesa mūzika. Arī par lingvistu būtu varējis būt — prata daudz valodu: latviešu, vācu, krievu, franču, angļu, persiešu un vecās valodas. Joe nepazina garlaicības dienas tecējumā. Darbs bija laika mērauklā.

Drāmatiskais laikmets, kurā noritēja Jāzepa Grosvalda dzīve, deva bagātīgu vielu viņa raditāja darbam. Ja viņa dzīve būtu tik ilgstoša kā Ticiānam — pāri par 90 gadiem — kādus gan lieldarbus viņš būtu atstājis latvju tautai!

Šīs rindiņas lai ir mazs atmiņu vainags, veltīts Joe piemiņai.

APGĀDA IMANTA PASKAIDROJUMS ĢEN. BANGERSKA ATMIŅU LIETĀ

Uz A. Plensnera paskaidrojumu („L. A." Nr. 8./937.) sakarā ar ģen. Bangerska „Mana mūža atmiņas III un IV daļas iznākšanas pieteikumu daru zināmu sekojošo:

Fakts, ka A. Plensners pārtraucis savu testamentāri nosacīto redaktora darbu pie ģen. Bengerska mūža atmiņu rediģēšanas, pieteikts šo atmiņu III daļas priekšvārdā, norādot uz nodaļām, kuru rediģēšanā A. Plensners vēl piedalījies. Visi A. Plensnera izdarītie labojumi vai papildinājumi pie attiecīgā materiāla ievēroti. Savā 1959. g. 1. 8. vēstulē viņš arī pats norāda, kā lai motivē viņa aiziešanu no līdzdalības rediģēšanā.

Aiziedams no līdzdarbības ģenerāļa atmiņu rediģēšanā (A. Plensnera vēstule apgādam Imanta no 2. 8. 1959.), viņš pats sev ņēmis iespēju piedalīties šī materiāla izvērtēšanā un tā apstrādāšanā publikācijai. A.Plensneram gan ir tikušas dotas neierobežotas iespējas — ieskaitot uzturēšanos Kopenhagenā — studēt un kārtot ģen. Bangerska atstātos materiālus, un viņš arī pēc atteikšanās no līdzdarbības 1959. g. augustā vairākkārt aicināts savu lēmumu grozīt.

Kas attiecas uz ģen. Bangerska novēlējumu A. Plensneram „sargāt viņa papīrus", tad jāpaskaidro, ka tāda norādījuma testamentā nav. Šis pienākums saskaņā ar testamentu un tiesas lēmumu bija jāuzņemas apgādam Imanta īpašniekam I. Reitmanim, kurš arī rūpējās par ģenerāļa papīru sargāšanu, — lai tie vēlāk būtu pieejami kā A. Plensneram, tā visiem, kuriem par to ir interese — un dara to arī tagad. Ģen. Bangerskis arī nav testamentējis A. Plensneram kādas šī materiāla publicēšanas atļaujas vai aizlieguma tiesības.

Lai tādēļ, ka no rediģēšanas aizgājis A. Plensners, vispār neapstātos apgādam Imanta testamentāri uzticētā ģen. Bangerska Mana mūža atmiņas tālākā publicēšana pēc II daļas iznākšanas, visu turpmāko darbu un atbildību saziņā ar ģen. Bangerska piederīgajiem uzņēmies apgāds Imanta un tā redaktors Pāvils Klāns, sargājot, protams, ģen. Bangerska intereses pret visu, kas neatbilst viņa testamentārajai gribai.

Apgāds Imanta uzskata par savu pienākumu nobeigt darbu, ko ģen. Bangerskis tam testamentāri uzticējis, neatkarīgi no grūtībām, kādas rodas tā tapšanas gaitā.

Apgāds Imanta,
Imants Reitmanis,
Pāvils Klāns,
Kopenhagenā.

DŽONA GIBONSA GRĀMATA

(Pārnesums no 1. lpp.)

Lietuvas karavīra attēls 1. lapā pārfotografēts no Džona Gibonsa grāmatas „Baltijas vārtu sargi (John Gibbons Keepers of the Baltic Gates) izdota 1939. gadā Londonā, Anglijā. Kāda angļu žurnālista apraksts par Baltijas valstīm. Izdevis: Robert Hale Ltd., 102 Great Russel Street, W. C. 1.

Pērciet kažoku vasarā un māju — ziemā, jo tad pieprasījums ir vismazākais, cenas tāpēc viszemākās.

„LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI, ZVANI LENNOX PIECREIZPIECI!"

OSKARS REALTORS **PERRO**

1595 BLOOR ST., W., TORONTO.

BRĪNIŠĶĪGU SKATU UZ HIGH PARK jūs iegūsit, nopērkot atsevišķu divu dzīvokļu labāko dubultķieģeļu māju — High Park malā. 13 lielas un ērtas istabas, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, ūdens - eļļas apkure, garāžas iespējas. Iemaksa $5.000,-. Tuvāku informāciju sniedz Kārlis Ranga. Tel.: LE 5-5555, Toronto.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar **DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220. STOCKHOLM.**

LA apgāds

TRĪSPADSMITĀ STUNDA

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

6. VARŠAVA BRĪDINA

Poļu sūtniecības mazajā fotolaboratorijā kapteiņa Patciga piegādātos šķietami īstos pulkveža Heinca Guderiana daļas dokumentus pārfotografēja arī poļu slepenā dienesta aizdomās jau esošais leitnants Grif-Caikovskis. Nolaidības vai nelaimīgas sagadīšanās dēļ leitnants bija pievācis un kapteinim Patcigam atpakaļ nodevis ne vien vācu slepenā dienesta poļiem domāto viltus informāciju, bet arī kapteiņa Sosnovska draugu un draudzeņu piegādātos īstos Reichsvēra ministrijas papīrus un plānus.

Vācu slepenā dienesta vadītājs kapteinis Patcigs, pārvarējis nevarīgu dusmu lēkmi, tūlīt iecēla pusduci savu labāko aģentu Polijas sūtniecības novērošanai. Pagāja vesels mēnesis, bet mīkla, kā vācu slepenā informācija varēja nonākt poļu rokās, vēl nebija par mata tiesu tuvāk atrisinājumam. Daudzo sūtniecības apmaklētāju vidū Jureka fon Sosnovska nebija.

Bet tad sievietes, kurām poļu meistarspiegs varēja daudz pateikties par saviem panākumiem, savā nekad neparedzamā un neaprēķināmā neloģiskumā gandrīz noveda kapteini Sosnovski pie karātavām.

Poļa aģente un miļākā, ungāru dejotāja Rita Pāči kādā jaukā dienā iedomājās, ka pienācis laiks izslēgt no kapteiņa mīlas dēkām viņa gaišmatainās vācu draudzenes. Temperamentīgā ungāriete taksometrā aizbraukusi līdz Tirgartenam un kājām aizsoļojusi līdz Tirpicerufera namam, kur zem viena jumta bija sākopotas labākās vācu militāristu galvas, viņa drīz vien atradās paša kapteiņa Patciga kabinetā. Pasaciņai, ka Rita ir ungāru slepenā dienesta aģente, vācu spiegu šefs, tēviški smaidot, likās, netiēja. Bet Rita, lai novāktu sāncenses, pieminēja divus vācu dāmu vārdus: fon Nacmera kundzi un fon Jēnas jaunkundzi. Kapteinim Patcigam nemaz nevajadzēja pārbaudīt slepeno stenografistu sarakstu, — viņš zināja, ka abas šīs izkrāsotās ungāru koķetes pieminētās vācietes strādāja Reichsvēra operātīvā daļā.

Vācu slepenais dienests tagad bez poļu sūtniecības dienu un nakti acis paturēja arī Jēnas jaunkundzi un Nacmera kundzi. Sekojot abām stenografistēm, Patciga vīri savā novērošanas aplī drīz vien ieslēdza arī Jureku fon Sosnovski.

Aizdomās turēto skaits auga ar katru dienu, bet reālu pierādījumu, kas varētu atmaskot poļu spiegu tiklu, trūka. Patcigs kādu brīdi aizdomās sāka turēt pat savu pretizlūkošanas daļas priekšnieku Richardu Protci, jo Sosnovskis savu uzmanību un labvēlību pēdējā laikā bija sācis veltīt arī ne visai glītajai, bet ar apbrīnojami asu prātu un mēli apveltītajai Helenei Protces kundzei. Patiesībā Helēna Protce, pat kapteinim Patcigam nezinot spēlēja ievērojamu lomu Sosnovska atmaskošanā.

Varbūt, ka valga savilkšanos paātrināja arī fon Jēnas jaunkundzes mulķība. Jaunā vāciete par Sosnovskim pārdotiem dokumentiem iegūto naudu nezināja kur labāk izlietot, kā iegādāties lepnu un dārgu kažoku. Vecā fon Jēnas kundze sākumā par šādu savas meitas izšķērdību bija ļoti uztraukusies, bet drīz vien nomierinājās, jo noticēja meitas paskaidrojumam, ka tā saņēmusi darbā ievērojamu algas pielikumu. Vecā dāma, meitai nezinot, bija aizgājusi uz Reichsvēra ministriju ar vienīgo nolūku pateikties pulkvedim Guderiānam par negaidīto algas pauguma pielikumu viņas meitai. Un nākošajā dienā fon Jēnas jaunkundze bija jau apcietināta.

Tajā likteņigajā naktī Sosnovskis atkal bija salūdzis lielu draugu pulku Bacha hallē. Vai tā bija likteņa ironija, ka lepnās vakariņas bija domātas par godu ungāru dejotājai Ritai Pāčī, kas nupat bija pavērusi ceļu uz filmu pasauli? Vakara lielāko daļu Sosnovskis pavadīja Helenas Protces sabiedrībā. Poļu kapteinim par lielu pārsteigumu, Helena Protce šķiroties bija piebildusi:

„Es strādāju Kara ministrijā!"

„Es ceru, ka mēs atkal drīz tiksimies," Sosnovskis galanti bija pieliecies vācietes vēsajai rokai.

„Jā! Varbūt ātrāk nekā jūs domājat. Varbūt vēl šodien!" Helena Protce bija iesmējusies savus sausos, neomulīgos smiekļus.

Tajā pašā stundā Helēnas vīrs Richards Protce kopā ar SD ierēdņiem automašīnās traucās uz kapteiņa Sosnovska lepno dzīvokli.

Rita pusē kapteinis Sosnovskis ar dzīru biedriem pārcēlās uz Kazino klubu, pēc kam pagāju brokastis bija paredzētas poļa mājoklī.

Kad Gestapo vīri negaidot pārtrauca liksmos dzīrotājus, Rita Pāčī zaudēja samaņu. Neviens nedrīkstēja atstāt telpas. Dažas dāmas uztraukumā raudāja. Pāris virsnieku atteicās atbildēt uz Gestapo vīru jautājumiem, bet tad, ieraudzījuši arī kapteini Richardu Protci, saprata, ka noticis kas neparasts.

Tikai pats Jureks fon Sosnovskis, likās, nebija zaudējis mieru un humoru.

„Sakiet, ko gan nozīmē šāda komēdija?" viņš ironiski jautāja SD virsniekam, kas nebija pat papūlējies uzrādīt kratīšanas orderi.

„Jūs esat spiegs!" vācietis dusmās nosarcis kliedza polim sejā.

„Nekas tamlīdzīgs, mans kungs!" Sosnovskis izaicinoši lūkojās vācieša asiņu pieplūdušajās acīs.

Tad sarunā iejaucās Richards Protce:

„Es jums pateikšu, kas viņš ir!" vācu slepenā dienesta virsnieka balss metalliski skanēja istabas klusumā: „poļu izlūkošanas virsnieks!"

Kad dažus mēnešus vēlāk šo pašu faktu Sosnovskim atgādināja tiesas zālē, tad, pavisam negaidot polis bija zibenātri uzlēcis kājās, sasitis papēžus un palicis miera stāvoklī, un, nāves klusumam telpā valdot, pateicis:

„Jā, pateicām! Tas es esmu. Polijas armijas aktīvā dienesta kapteinis Jureks fon Sosnovskis!"

Mūs var interesēt, ka fon Falkenheima un fon Nacmera kundzes tiesā vaļsirdīgi atzinās. Lai glābtu Benitas fon Falkenheimas dzīvību, Sosnovskis cietumā lūdza atļauju precībām ar sievieti, kas tām bija pavērusi durvis uz vācu ģenerālštāba lielākajiem noslēpumiem un kuras liktenis varbūt arī viņam nebija vienaldzīgs. Viņš cerēja, ka, iegūstot Polijas pavalstniecību, Benita būs pasargāta no draudošā bargā soda.

Kā vecos labos romānos, pēc sprieduma pasludināšanas fon Falkenheima kundze drāmatiski bija saukusi: „Es labprāt miršu par savu jauno tēvzemi!" Sosnovskis dziļā aizkustinājumā bija pēdējo reizi lūpām pieskāries viņas rokai, bet 1935. gada februārī fon Nacmera kundze un Benita fon Falkenheima miera no bendes cirvja. Fon Jēnas jaunkundze saņēma mūža ieslodzījumu cietoksnī.

Poļu sūtnis Berlīnē Jozefs Lipskis atceras, ka Sosnovska spiegošanas drāma tam sagādāja drīzumā iepazīšanos ar admirāli Vilhelmu Kanarisu, kas vēsturē ieies kā leģendārais vācu spiegu lielmeistars. „Sosnovskis vēl atradās cietumā," viņš teica, „sūtniecībā militārā atašeja pavadībā mani apmeklēja kāds neliela auguma, gandrīz *baltiem matiem, kluss augstāks* vācu flotes virsnieks. Tas bija admirālis Kanariss. Sūtniecība Berlīnē zināja, ka Kanariss strādā vācu admirālitātes militāro atašeju nozarē. Bet nevienam toreiz nevarēja ienākt prātā, ka šis laipnais, tik cilvēcīgais vīrs ir tas, kura rokās Hitlers nodevis visu lieliskās vācu spiegošanas, sabotāžas un izlūkošanas vadību. Mūsu draudzīgās sarunas beigās Kanariss izteica varbūtību, ka būtu iespējams runāt ar augstākām vācu instancēm par eventuālu kapteiņa Jureka Sosnovska apmainīšanu pret kādu vācu aģenti, kuŗai esot pavisam slikti veicies Varšavā. Šī dāma tur mitinoties nevis viesnīcā, bet poļu valdības cietumā. Poļu valdība šādu apmaiņu atzina, un Sosnovskis atgriezās Polijā."

Poļu slepenais dienests kapteini Sosnovski ieslodzīja cietumā, jo kādam augstam poļu virsniekam radās teorija, ka arī Sosnovskis varētu būt bijis tikai pašu vācu sagatavots viltus militārās informācijas tālākdevējs Polijai.

Leitnanta Grif-Caikovska bēdīgā loma beidzās pie karātavām, jo viņu atzina par vainīgu tēvijas nodevībā. Kad vācieši 1939. gada rudenī iebrūkot Polijā mēģinājā savās rokās dabūt kapteini Jureku fon Sosnovski, izrādījās, ka poļu virsnieks bija jau kritis krievu rokās.

Un kādreiz slavenā, bet tagad jau novitusī ungāru skaistule Rita Pāčī vēl pirms dažiem gadiem bija redzēta Berlīnē, Hanoverā un Hamburgā.

Jādomā, ka pulkvedis Sēlis, uzturoties Berlīnē, stāstu par poļu kapteiņa Sosnovska milas un spiegu gaitām dzirdēja mūsu sūtniecībā. Viņš sūtniecībā iegriezās gandrz ik nedēļu. Kādreiz vakariņoja kopā ar pašu sūtni, bet bieži pavisam neuzkrītoši paslīdēja garām divām darbvedēm un pāris stundas noplāpāja ēnainajā otrā stāva istabā ar kapteini Adolfu Plavu, kas tanī laikā bija mūsu militārais atašejs vācu galvaspilsētā.

Vienā no šādiem sūtniecības apmeklējumiem kapteinis Plava pulkvedim Sēlim nodeva trīs plāna zīdpapīra apdrukātas mašīnraksta lapas: „Šī informācija nāk no Varšavas," kapteinis savu melanholisko balss toni prāta noturēt arī uztraukuma brīžos, „un Varšava mūs brīdina!"

Turpinājumā: MARIJAS BRIEDĪTES JAUNIE PIENĀKUMI.